

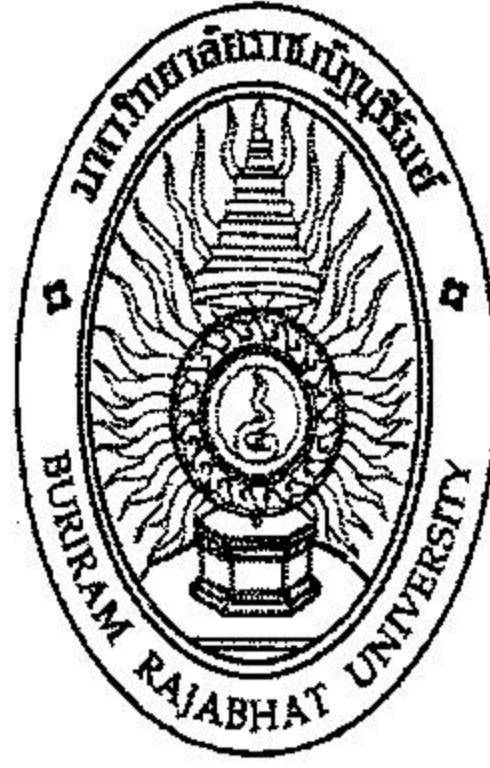
**คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
ตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก
อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา**

**การค้นคว้าอิสระ
ของ
สมัคร บุษมาสุข**

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**

พฤศจิกายน 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**THE DESIRED CHARACTERISTICS OF ASSEMBLY MEMBERS OF
SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION AS
PERCEIVED BY PEOPLE IN KRABUANGNOK
SUBDISTRICT, MUANGYANG DISTRICT,
NAKHONRATCHASIMA PROVINCE**

Samuk Bubphasuk

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration Program in Public Administration**

November 2012

Copyright of Buriram Rajabhat University

ชื่อเรื่อง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา		
ผู้วิจัย	สมัคร บุบผาสุข ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ		
	รองศาสตราจารย์ประจักษ์ คณะวัน	ที่ปรึกษาหลัก	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒินันท์ รามฤทธิ์	ที่ปรึกษาร่วม	
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์	
สถานที่ศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2555

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภา
องค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอ
เมืองยาง จังหวัดนครราชสีมาใน 3 ด้าน คือ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านลักษณะทางความสามารถ
และด้านลักษณะบุคลิกภาพ กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของ
กลุ่มตัวอย่างตามตารางของทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95.5 % และระดับความคลาดเคลื่อน
 ± 5 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 381 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปยังหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วน
โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ
แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบปลายเปิด ได้ค่าความเชื่อมั่น
เท่ากับ 0.8011 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็น
ของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเรียงลำดับจาก
ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำได้ดังนี้ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านลักษณะทางความสามารถ
และด้านลักษณะบุคลิกภาพ ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ต้องการให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลร่วมมือกันปฏิบัติงาน ไม่ควรแบ่งฝักแบ่งฝ่ายทางการเมือง รองลงมาคือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ความสำคัญกับประชาชนเท่าเทียมกัน เป็นตัวแทนเป็นผู้ประสานงาน และรับฟังปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน เพื่อนำไปพัฒนาและแก้ไขปรับปรุง ข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาหมู่บ้านให้เจริญรุ่งเรือง และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ความสำคัญในการเป็นผู้นำในการเข้าร่วมกิจกรรมในหมู่บ้านและในตำบลให้มากกว่านี้ ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบรไน
Buraimi Kelantan University

TITLE The Desired Characteristics of Assembly Members of Subdistrict Administrative Organization as Perceived by People in Krabuangnok Subdistrict , Muangyang District, Nakhonratchasima Province

AUTHOR Samuk Bubphasuk

INDEPENDENT STUDY ADVISORS

	Associate Professor Prajan Kanawan	Major Advisor
	Assistant Professor Wuttinunt Ramrit	Co-advisor
DEGREE	Master of Public Administration	MAJOR Public Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR 2012

ABSTRACT

The purpose of this study was to investigate the desired characteristics of assembly members of Subdistrict Administrative Organization as perceived by people in Krabuangnok Subdistrict, Muangyang District, Nakhonratchasima Province in 3 aspects : physical characteristic, ability characteristic, and personality characteristic. The samples were 381 people who are at least 18 years old, selected by using the Table of Taro Yamane with the confidence at 95.5% and error at $\pm 5\%$, stratified random sampling, and simple random sampling respectively. The research instrument used for collecting the data was a 3-part questionnaire, including checklist, 5-rating scale, and open-ended form with its reliability at 0.8011. The statistics used for analyzing the collected data were percentage, mean, and standard deviation. The findings were as follows :

1. The desired characteristics of assembly members of Subdistrict Administrative Organization as perceived by people in Krabuangnok Subdistrict, Muangyang District, Nakhonratchasima Province both as a whole and at each aspect were at high levels. The rankings from the highest to the lowest mean scores were physical characteristic, ability characteristic, and personality characteristic, respectively.
2. The additional opinions and suggestions with the highest percentages were that people do need the assembly members of Subdistrict Administrative Organization cooperate in working without dividing into parties, followed by the assembly members should give the

importance to people equally, be the representative, coordinators and listen to people's suffers for taking those problems to develop and solve, improve and suggest in developing villages to be fluorescent, and the assembly members should also give more importance in leadership manner in participating village and subdistrict activities, respectively.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

ประกาศคุณูปการ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงโดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ประชัน คະเนวัน ประธานกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระ และผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒินันท์ รามฤทธิ์ กรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่เอื้ออำนวยและประสานงานในจัดทำการค้นคว้าอิสระเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน คือ ดร.ผดุงชาติ ยงค์ คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ดร.กระพัน ศรีงาน รองคณบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์น้อย สุปิงคลัด รองนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และแก้ไข เครื่องมือ สำหรับใช้ในการวิจัย ตลอดจนให้คำปรึกษา แนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการค้นคว้างานวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณ องค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก ที่ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบล กระเบื้องนอก ทุกหมู่บ้าน คุณพ่อ คุณแม่ ญาติพี่น้อง และเพื่อนร่วมงานทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเป็นกำลังให้ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงได้จากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชาแด่พระคุณแต่บิดา มารดา และบูรพาจารย์ ผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่อบรมสั่งสอนให้เกิดสติปัญญา ความรู้และวิชาชีพ ตลอดจนภรรยา บุตรที่ได้ช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย ตลอดจนผู้ซึ่งนำคุณธรรมในการดำเนินชีวิตแก่ผู้วิจัย

สมักร บุปผาสุข

สารบัญ

บทที่

หน้า

1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ.....	6
แนวคิดลักษณะผู้นำ.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงาน.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น.....	26
แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ.....	34
การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล.....	39
บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลกระเปื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา.....	48
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	53
3 วิธีดำเนินการวิจัย	55
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	55
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	68
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	68
วิธีดำเนินการวิจัย.....	68
สรุปผลการวิจัย.....	69
อภิปรายผล.....	70
ข้อเสนอแนะ.....	72
1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	72
2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	73
บรรณานุกรม.....	74
ภาคผนวก.....	80
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	81
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัย.....	85
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	87
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	89
ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	95
ประวัติย่อของผู้วิจัย	97

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ตำบลกระเบื้องนอกแบ่งการปกครองเป็น 13 หมู่บ้าน	49
2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้าน	55
3 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	61
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบล กระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้าน.....	63
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบล กระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา ด้านลักษณะทางกายภาพ โดยภาพรวมและรายข้อ.....	64
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบล กระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา ด้านลักษณะทางความสามารถ โดยภาพรวมและรายข้อ.....	65
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบล กระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา ด้านลักษณะบุคลิกภาพ โดยภาพรวมและรายข้อ.....	66
8 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ	67

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552..... 47

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ชุมชน หน่วยงาน องค์กรระดับต่าง ๆ หรือแม้แต่ประเทศชาติ จำเป็นต้องมี “ผู้นำ (Leader)” ที่จะเป็นผู้ที่กำหนดทิศทางการดำเนินการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหน่วยงาน หรือองค์กรของตน ผู้นำมีอยู่ในทุกระดับตั้งแต่สังคม หรือหน่วยงานขนาดเล็กไปจนถึงองค์กรขนาดใหญ่หรือหน่วยงานระดับชาติ “ภาวะผู้นำ (Leadership)” ถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งและมี ส่วนต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลว หากองค์กรใดมีผู้นำ (Leader) หรือผู้บริหารที่มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ ฯลฯ องค์กรหรือหน่วยงานนั้น ก็จะ สามารถแข่งขันกับผู้อื่นและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ได้เป็นอย่างดี ในสถานการณ์ ปัจจุบันประเทศไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายในการที่จะดำรงอยู่ในโลกท่ามกลางกระแสการ เปลี่ยนแปลงยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ความอยู่รอดของประเทศชาตินั้นต้องอาศัย องค์กรประกอบที่หลากหลาย และไม่สามารถที่จะแบ่งมอบหรือระบุให้ใครคนใดคนหนึ่งหรือ หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งรับผิดชอบ ที่ผ่านมามีเหตุการณ์หลายอย่างที่เกิดขึ้นและทำให้คนไทย ได้เรียนรู้ มีประสบการณ์ และเกิดความตระหนักแล้วว่า “ภาวะผู้นำ” มีความจำเป็นและ มีความสำคัญมากเพียงใดต่อการบริหารและการพัฒนาชาติบ้านเมือง ในการที่บุคคลใดจะมีภาวะ ผู้นำที่ดีนั้นจะต้องมีคุณลักษณะผู้นำที่ดีด้วย ดังนั้นการทำหน้าที่ Leader คือหน้าที่ของผู้นำที่ต้อง มองไปข้างหน้า กำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ สร้างทิศทางที่ชัดเจนให้ชุมชน หน่วยงาน องค์กร หรือแม้แต่ประเทศชาติ ให้เจริญก้าวหน้า ให้อยู่รอด ให้เติบโต บรรลุผลสำเร็จ และเป้าหมายอย่างยั่งยืน (พิทยา แสงแผ้ว, 2551 : ออนไลน์)

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เกิดจากการยกฐานะสภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวม เงินอุดหนุน ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท (หรือตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด) ประกาศจัดตั้งเป็น อบต. (โดยให้ทำเป็นประกาศ กระทรวงมหาดไทย และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา) มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการ ส่วนท้องถิ่น มีความสำคัญต่อชุมชน (หมู่บ้าน/ตำบล) โดยเป็นองค์กรในการบริหารจัดการพัฒนา ตำบล ให้เป็นไปตามนโยบายกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นในการบริหารกิจการของตำบล ทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เป็นหน่วยปฏิบัติและประสานงานทรัพยากรระหว่าง อบต.

กับท้องถิ่นอื่น ๆ รวมทั้งหน่วยราชการและหน่วยงานเอกชนอื่น ๆ เป็นเวทีประชาธิปไตยของประชาชนในการเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่น (สมาชิกสภา อบต.) เข้าไปมีส่วนร่วมตัดสินใจในการจัดการงบประมาณ รายได้ ทรัพย์สินและการระดมทุนเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น เป็นการส่งเสริมและพัฒนาคนในท้องถิ่นให้มีความสามารถทำงานรับใช้ท้องถิ่นอย่างเต็มกำลัง และก่อให้เกิดการจ้างงานขึ้นในท้องถิ่น เช่น สมาชิกสภา อบต. พนักงานและลูกจ้างของ อบต. เป็นการส่งเสริมการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น และตรวจสอบการทำงาน การใช้สิทธิเข้าชื่อถอดถอนสมาชิกสภา อบต. ที่ไม่โปร่งใสตามบทบาทหน้าที่ในการเลือกตั้ง กำกับควบคุม ถอดถอนสมาชิกสภา อบต. ที่ไม่โปร่งใส (องค์การบริหารส่วนตำบล กระเบือองนอก. 2554 ข : 8)

การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกระเบือองนอก ในการบริหารงานจะเน้นพัฒนาในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสาธารณูปโภค ด้านแหล่งน้ำ ตามนโยบายของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบือองนอก คือ น้ำไหล ไฟสว่าง ถนนทางสะดวก ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องเกี่ยวข้องกับประชาชนในตำบล ผู้นำต่าง ๆ จะต้องประสานการทำงานระหว่างหน่วยงานราชการ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนต่าง ๆ ซึ่งในการประสานงานจะต้องใช้ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ปฏิภาณไหวพริบ และภาวะผู้นำที่จะทำให้ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงาน ผู้นำ ภาคเอกชนต่าง ๆ ในองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบือองนอก นอกจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลก็จะมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน มีวาระในการดำรงตำแหน่ง 4 ปี ในหมู่บ้านผู้ที่ใกล้ชิดที่สุดคือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละหมู่บ้านก็จะเป็นตัวแทนของประชาชนในหมู่บ้าน ในการที่จะนำพัฒนาหมู่บ้านและตำบลได้นั้นจะต้องมีภาวะผู้นำ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่จะทำให้ประชาชนในหมู่บ้านได้รับเลือกตั้งเข้ามา เมื่อได้รับเลือกตั้งเข้ามาแล้วสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต้องวางตัวให้เหมาะสม มีความเสียสละ ช่วยเหลือสังคม ให้คำแนะนำ เสนอแนะ ให้ประชาชนในหมู่บ้านเข้าใจในบทบาท หน้าที่ หรือในเรื่องการให้บริการด้านต่าง ๆ แต่ในปัจจุบันสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางคนไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน มีส่วนน้อยที่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง เมื่อมีการเลือกตั้งก็จะเป็นหัวคะแนน ให้นักการเมือง เมื่อมีการแจกสิ่งของ สงเคราะห์ผู้ยากจน ผู้ด้อยโอกาส หรือการกระทำต่าง ๆ ก็จะทำให้เฉพาะคนที่เป็นคนของตนเอง คนที่คิดว่าเลือกตนเอง จึงจะอำนวยความสะดวก ดูแล ให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ เมื่อมีกิจกรรมในตำบลการร่วมมือมีน้อย เนื่องจากคิดว่ากิจกรรมของตำบล ไม่ทำให้ตนเองได้รับเลือกตั้งเข้ามาเป็นสมาชิก

สภาพการณ์การบริหารส่วนตำบลผู้ที่ทำให้ได้รับเลือกตั้งเข้ามาคือประชาชนในหมู่บ้านในแต่ละหมู่บ้านที่ตนเองลงสมัครจึงจะทำให้ได้รับเลือกตั้งเข้ามา และการที่จะได้รับเลือกตั้งเข้ามาจะต้องมีทั้งความดี เงิน ประกอบกัน แต่ถ้ามีแต่ความดีไม่มีเงินก็ไม่สามารถที่จะทำให้ชนะการเลือกตั้งได้ จึงทำให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีภาวะผู้นำ ไม่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ขาดความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ไม่เข้าใจขั้นตอนในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองในการเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำผลการวิจัยครั้งนี้ให้ผู้สนใจนำไปเป็นข้อมูลเสนอต่อประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอกและใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข พัฒนา เผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา
2. เป็นสารสนเทศในการนำไปใช้ปรับปรุง และพัฒนาคุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ทั่วประเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา ใน 3 ด้าน คือ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านลักษณะทางความสามารถ

และด้านลักษณะบุคลิกภาพ (Bryman. 1992 : unpagged ; cited in Hartog & Koopman. 2001 : 167)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา 13 หมู่บ้าน จำนวน 7,113 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95.5 % และความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 146) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 381 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้เข้าใจความหมาย ศัพท์ต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จึงให้นิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. คุณลักษณะ หมายถึง คุณลักษณะที่ประชาชนหรือบุคคลภายนอกต้องการและคาดหวังว่าผู้นำหรือบุคคลนั้น ควรมีคุณลักษณะอย่างไร ผลที่เกิดขึ้นจากการมีคุณลักษณะจะเป็นอย่างไร

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง ลักษณะเฉพาะตัว หรือลักษณะประจำของบุคคลต่อความต้องการของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา ใน 3 ด้าน คือ

2.1 ด้านลักษณะทางกายภาพ หมายถึง ความสูง รูปร่างหน้าตา อายุ เพศ สุขภาพ ร่างกาย สีสผิว การแต่งกาย ฐานะทางครอบครัว บ้าน รถ ที่ดิน กำลังเงิน กำลังคน นโยบายการทำงาน ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา

2.2 ด้านลักษณะทางความสามารถ หมายถึง สติปัญญาเฉลียวฉลาด ความรู้ความสามารถในการพูดในที่สาธารณะ ความมีปฏิภาณไหวพริบ การปรับตัว การติดต่อสื่อสาร ความขยันหมั่นเพียร ความมีเหตุมีผล วิสัยทัศน์กว้างไกล ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแก้ไข ปัญหา วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา

2.3 ด้านลักษณะบุคลิกภาพ หมายถึง การควบคุมอารมณ์และการแสดงออกทางอารมณ์ จิตใจหนักแน่น สุขุมเยือกเย็น ความประพฤติ ความน่าเชื่อถือ การช่วยเหลือสังคม การเสียสละ มนุษยสัมพันธ์ การวางตัวในสังคม นิสัยใจคอ คุณธรรมจริยธรรม การรักษาสัจจะ การพูดจริงทำจริง มีความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต มีนิสัยรักการเรียนรู้ แสวงหา ความก้าวหน้า เชื่อมมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ของสมาชิก สภากลางการบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา

3. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา

4. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา

5. ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกซึ่งความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือเหตุการณ์หนึ่งเหตุการณ์ใด ด้วยการพูด การเขียน โดยมีความรู้ประสบการณ์ที่ได้มาจากการเรียนรู้ เป็นพื้นฐานที่มาของการแสดงออกนั้น โดยมีอารมณ์กับความเป็นไปตามสภาพแวดล้อมในขณะนั้น เป็นแรงเสริม ซึ่งอาจจะถูกต้องหรือไม่ก็ได้ หรือเปลี่ยนแปลงไปได้ตามกาลเวลา

6. ประชาชน หมายถึง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ โดยนำแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยเพื่อกำหนดเป็นกรอบในการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ
2. แนวคิดลักษณะผู้นำ
3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงาน
4. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
5. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ
6. การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล
7. บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

ความหมายของภาวะผู้นำ

ความหมายของภาวะผู้นำ ได้มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้มากมาย ส่วนใหญ่แล้วคำนิยามเหล่านั้นต่างมีความหมายคล้ายคลึงกัน จะมีความแตกต่างกันบ้างก็สำนวนและรายละเอียดปลีกย่อย ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างและสรุปมาดังต่อไปนี้

เนลสัน และ ควิก (Nelson & Quick. 1997 : 346) ให้ความหมายของภาวะผู้นำ (Leadership) ว่า หมายถึง กระบวนการในการแนะแนวและนำทางพฤติกรรมของคนในสภาพของการทำงาน

จิบสัน และคนอื่น ๆ (Gibson and others. 1997 : 272) มองภาวะผู้นำ (Leadership) ในเชิงปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันของสมาชิกในกลุ่ม โดยมีผู้นำเป็นตัวแทนในการเปลี่ยนแปลงเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อบุคคลอื่น ๆ ในกลุ่ม ภาวะผู้นำจึงเกี่ยวข้องกับการใช้อิทธิพลและปฏิสัมพันธ์

ระหว่างบุคคล เป็นตัวแทนของการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมและการปฏิบัติงานของสมาชิกคนอื่นในกลุ่ม ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงนั้นต้องมุ่งไปสู่การบรรลุเป้าหมายของกลุ่มด้วย

รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2544 : 31) กล่าวว่าภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมส่วนตัวของบุคคลคนหนึ่งที่จะชักนำกิจกรรมของกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน หรือเป็นความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลระหว่างผู้นำและผู้ตาม ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันหรือเป็นความสามารถที่จะสร้างความเชื่อมั่นและให้การสนับสนุนบุคคลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

นิศย์ สัมมาพันธ์ (2546 : 31) ได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับภาวะผู้นำว่าภาวะผู้นำ คือพลังชนิดหนึ่งที่สามารถส่งแรงกระทำอันก่อให้เกิดการขับเคลื่อนกลุ่มคน และระบบขององค์กร ไปสู่การบรรลุเป้าหมาย

ขนิษฐา อุ่นวิเศษ (2550 : 18) กล่าวว่า กระบวนการที่บุคคลใช้วิธีการนำ เพื่อนำกลุ่มให้บรรลุตามเป้าหมายร่วมกันขององค์กร โดยมุ่งอิทธิพล แรงจูงใจ วิสัยทัศน์ ในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงให้สัมฤทธิ์ผลในทุกสถานการณ์

ดำรง แสงใส (2551 : 15) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นการใช้อิทธิพลต่อบุคคลอื่นในการสร้างสรรค์หรือปลูกฝังศรัทธา ความกลมเกลียว ความร่วมมือร่วมใจให้เกิดขึ้น ในระหว่างผู้ร่วมงานหรือผู้ตาม ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางที่ผู้นำหรือผู้บริหารต้องการ อันเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรนั่นเอง

ภิรมย์ ถินถาวร (2551 : 16) กล่าวว่าภาวะผู้นำคือ กระบวนการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือมากกว่าพยายามใช้อิทธิพล ใช้พลังอำนาจ ใช้แนวคิดของตนหรือกลุ่ม กระตุ้นชี้นำ โน้มน้าว ผลักดัน ให้ผู้อื่นหรือกลุ่มอื่นมีความเต็มใจและกระตือรือร้น ในการทำสิ่งต่าง ๆ ตามความต้องการของตนด้วยความศรัทธา

จากการศึกษาภาวะผู้นำข้างต้นนี้พอสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำคือ กระบวนการหรือการใช้ อิทธิพลหรืออำนาจหน้าที่เหนือทัศนคติหรือการกระทำที่สามารถทำให้เกิดการผลักดัน ขับเคลื่อน หรือกระตุ้น โน้มน้าวให้ผู้อื่นหรือกลุ่มอื่นมีความเต็มใจและกระตือรือร้น ในการทำสิ่งต่างๆ ตามความต้องการของตนด้วยความศรัทธาและผลทำให้องค์กรหรือหน่วยงานเจริญก้าวหน้า บรรลุผลสำเร็จและเป้าหมาย

ความสำคัญของภาวะผู้นำ

ภารดี อนันต์นาวิ (2551 : 77-78) และสุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2545 : 1-17) ได้ทำการศึกษาความสำคัญของภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อองค์กร ต่อหน่วยงาน และตัวบุคคล ผู้นำผู้ใดที่มีภาวะผู้นำมากเท่าใดก็จะทำให้องค์กร หน่วยงาน องค์กรนั้นบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร หน่วยงาน หรือองค์กรมากเท่านั้น ภาวะผู้นำจึงมีความสำคัญดังนี้

1. เป็นส่วนที่ดึงดูความรู้ความสามารถต่าง ๆ ในตัวผู้นำออกมาใช้ กล่าวขยายความก็คือ แม้ผู้นำที่มีความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ในเรื่องงานมากมายเพียงใดก็ตาม แต่ถ้าหากขาดภาวะผู้นำแล้ว ความรู้ความสามารถดังกล่าวมักจะไม่ได้ถูกนำออกมาใช้หรือไม่มีโอกาสใช้อย่างเต็มที่ เพราะไม่สามารถกระตุ้นหรือชักจูงให้ผู้อื่นให้คล้อยตามและปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

2. ช่วยประสานความขัดแย้งต่าง ๆ ภายในหน่วยงาน หน่วยงานประกอบด้วยบุคคลจำนวนหนึ่งมารวมกัน ซึ่งจะมากหรือน้อยแล้วแต่ขนาดของหน่วยงาน บุคคลเหล่านี้มีความแตกต่างกันในหลาย ๆ เรื่อง เช่น การศึกษา ประสบการณ์ ความเชื่อ ฯลฯ การที่บุคคลที่มีความแตกต่างในเรื่องดังกล่าวมาอยู่รวมกันในองค์กรหนึ่ง มักจะหลีกเลี่ยงไม่พ้นคือความขัดแย้ง แต่ไม่ว่าจะเป็นการขัดแย้งในรูปแบบใด ถ้าผู้นำในหน่วยงานในองค์กร มีภาวะผู้นำที่มีคนยอมรับนับถือแล้วก็จะสามารถประสานหรือช่วยบรรเทาความขัดแย้งระหว่างบุคคลในหน่วยงานได้ โดยการชักจูงประนีประนอมหรือประสานประโยชน์เพื่อให้บุคคลต่าง ๆ ในหน่วยงานมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและร่วมกันฟันฝ่าอุปสรรคเพื่อให้หน่วยงานที่มีความเจริญก้าวหน้า กล่าวโดยสรุปก็คือภาวะผู้นำช่วยผูกมัดเชื่อมโยงให้สมาชิกของหน่วยงานมีเอกภาพนั่นเอง

3. ช่วยโน้มน้าวชักจูงให้บุคลากรทุ่มเทความรู้ความสามารถให้แก่องค์กร หน่วยงาน องค์กร หน่วยงานจะต้องมีปัจจัยเอื้ออำนวยหลายอย่างเพื่อที่จะทำให้สมาชิกตั้งใจและทุ่มเททำงานให้ เช่น บุคคลได้ทำงานตรงตามความถนัดและความสามารถ ผู้บังคับบัญชาต้องรู้จักรับฟังความคิดเห็น การประเมินการปฏิบัติงานก็ต้องมีความยุติธรรม และสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ขาดเสียมิได้ก็คือ ผู้บริหารขององค์กรจะมีภาวะผู้นำในตัวผู้บริหารจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความยอมรับเกิดความศรัทธา และความเชื่อมั่นว่าผู้บริหารไม่เพียงแต่นำองค์กรให้อยู่รอดเท่านั้น แต่จะนำความเจริญก้าวหน้า ความภาคภูมิใจ เกียรติยศชื่อเสียงและความสำเร็จมาสู่องค์กรและหน่วยงานด้วย

4. เป็นหลักยึดให้แก่บุคลากร เมื่อองค์กรหรือหน่วยงานเผชิญสภาวะคับขัน หรือสภาวะที่อาจกระทบถึงความอยู่รอด ภาวะผู้นำของผู้นำจะยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้น เพราะในสภาพเช่นนั้นผู้นำจะต้องเพิ่มความระมัดระวัง ความรอบคอบ ความเข้มแข็ง และกล้าตัดสินใจที่จะเปลี่ยนแปลงสภาพต่าง ๆ ภายในองค์กรหรือภายในหน่วยงานที่ขาดประสิทธิภาพต่าง ๆ เพื่อให้องค์กรหรือหน่วยงานรอดพ้นจากสภาวะคับขันดังกล่าว

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญของผู้นำในการที่ทำให้องค์กร หน่วยงาน องค์กร ประสบความสำเร็จ ในยุคปัจจุบันยุคของการแข่งขันกันในทุกระดับชั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีภาวะผู้นำ ผู้ที่มีภาวะผู้นำก็จะทำให้ผู้ตาม หรือผู้ปฏิบัติ เกิดความเชื่อถือ ศรัทธา ยอมรับ โดยมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์เพื่อให้องค์กร หน่วยงาน องค์กร บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

ประสิทธิภาพของภาวะผู้นำ

เสาวนิต เสาธานนท์ (2542 : 8) ได้ทำการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับภาวะผู้นำ ซึ่งการที่ผู้นำมีภาวะผู้นำมากเท่าใดก็จะทำให้องค์กร หน่วยงาน หรือองค์กรนั้นมีประสิทธิภาพมากเท่านั้น จึงได้ระบุเกณฑ์ (Criteria) ที่จะใช้วัดหรือประเมินประสิทธิภาพของ ภาวะผู้นำ ออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. ผลที่เกิดขึ้นของกลุ่ม (Outcome) คือ ผลที่เกิดขึ้นเนื่องจากความสามารถ ในการนำ หรือภายใต้การนำของผู้นำที่มีภาวะผู้นำในกลุ่ม เช่นผลสำเร็จของการปฏิบัติงานของกลุ่ม ก็สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การอยู่รอดของกลุ่ม ความก้าวหน้าของกลุ่ม ความพร้อมของกลุ่ม ความสามารถในการแก้ปัญหาของกลุ่ม ความพึงพอใจของสมาชิกของกลุ่มที่มีต่อผู้นำที่มีภาวะผู้นำ และฐานะที่ได้รับการยอมรับ ไม่เปลี่ยนแปลงของผู้นำที่มีภาวะผู้นำ สำหรับผลสำเร็จของการปฏิบัติงานในองค์กรธุรกิจ อาจจะได้เห็นได้จากผลกำไร ที่เพิ่มขึ้น ยอดขายที่เพิ่มขึ้น ครอบส่วนแบ่งของตลาดมากขึ้น เงินหมุนเวียนลงทุนมากขึ้น รวมทั้งการยอมรับในความสามารถของผู้นำที่มีภาวะผู้นำจากผู้บังคับบัญชา เพื่อน และผู้ตามมากขึ้น ส่วนองค์กรของรัฐมักจะเน้นไปที่ ปริมาณ และคุณภาพของผลผลิตและการบริการขององค์กร
2. ทศนคติของผู้ตาม (Attitude of Followers) ทศนคติของผู้ตามหรือผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีต่อผู้นำที่มีภาวะผู้นำสูง นิยมใช้เป็นเกณฑ์ตัดสินประสิทธิภาพของภาวะผู้นำอีกเกณฑ์หนึ่ง ซึ่งส่วนใหญ่จะทราบได้โดยการใช่แบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์ผู้ตาม เช่น ภาวะผู้นำสามารถตอบสนองความต้องการและคาดหวังของผู้ตามได้ดีเพียงใด ผู้ตามชอบ ยกย่องและยอมรับภาวะผู้นำของผู้นำเพียงใด ผู้ตามมีความยินดีในการปฏิบัติงานตามคำสั่งหรือคำขอร้องของผู้นำที่มีภาวะผู้นำแค่ไหน ผู้ตามต่อต้าน เพิกเฉยที่จะไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำขอร้องของผู้นำที่มีภาวะผู้นำหรือไม่ นอกจากนั้นอาจรู้ได้จากการมีคำร้องทุกข์หรือการร้องเรียนถึงภาวะผู้นำของผู้นำในระดับสูงกว่า รวมทั้งการขอย้าย การขาดงาน การหน่วงเหนี่ยวงาน และการหยุดงานมากขึ้น เป็นต้น
3. คุณภาพของกระบวนการกลุ่ม (Quality of Group Process) เป็นเกณฑ์ที่ใช้ประเมินประสิทธิภาพของภาวะผู้นำโดยประเมินจากความสนับสนุนด้านต่าง ๆ และความตั้งใจที่จะทำให้คุณภาพของกระบวนการกลุ่มมีคุณภาพดีขึ้นในด้านความสามัคคี ความร่วมมือ แรงจูงใจ การแก้ปัญหา การตัดสินใจ การแก้ไขความขัดแย้ง ประสิทธิภาพของงานเฉพาะด้าน กิจกรรมขององค์กรของกลุ่ม การมีทรัพยากรอย่างพอเพียง และความพร้อมของกลุ่มที่จะรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงและเหตุการณ์วิกฤตต่าง ๆ รวมทั้งการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของการทำงาน การสร้างความมั่นใจให้สมาชิกในกลุ่ม การเพิ่มพูนทักษะในงาน และการพัฒนาสุขภาพจิตของสมาชิก

ให้ดีขึ้น

จากการศึกษาภาวะผู้นำข้างต้น จะสรุปได้ว่า ผู้นำที่มีภาวะผู้นำมากหรือน้อยเพียงใดนั้นมีเกณฑ์หรือสิ่งที่บ่งชี้ให้เห็นประสิทธิภาพของภาวะผู้นำ ประกอบไปด้วย ผลที่เกิดขึ้นของกลุ่มในการที่ทำงานเป็นกลุ่ม ผลของทัศนคติของผู้ตามที่มีต่อภาวะผู้นำในการทำงานร่วมกับผู้ตาม ผลของคุณภาพของกระบวนการกลุ่มในการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม เป็นต้น

แนวคิดลักษณะผู้นำ

ความหมายของลักษณะผู้นำ

ลักษณะผู้นำ ได้มีนักวิชาการผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้แตกต่างกัน ไม่มีความชัดเจนในรายละเอียดที่กำหนดเป็นคุณลักษณะของผู้นำที่เป็นสากล ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างและสรุปมาดังต่อไปนี้

สต็อกคิล (Stogdill, 1948 : 46) กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้นำที่ช่วยให้กลุ่มสามารถประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้ดังนี้ คือ

1. ความเฉลียวฉลาด (Intelligence)
2. ความพร้อม (Alertness to the Need of Others)
3. ความเข้าใจในงาน (Understanding of the Task)
4. ความริเริ่มและมุ่งมั่นในการแก้ปัญหา (Initiative and persistence in dealing with problems)
5. ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-confidence)
6. ความต้องการที่จะรับผิดชอบ (Desire to Accept Responsibility)
7. ความเหนือกว่าและสามารถควบคุม (Occupy a Position of Dominance and Control)

เทรวาธาและนิวพอร์ต (Trewatha & Newport, 1982 : 388) ได้จำแนกคุณลักษณะผู้นำไว้ 4 ด้าน คือ

1. คุณลักษณะทางกาย ประกอบด้วย ความสูง น้ำหนัก รูปร่างหน้าตา ความมีพลัง และความทนทานของร่างกาย
2. คุณลักษณะทางบุคลิกภาพ ประกอบด้วย ความทะเยอทะยาน ความเชื่อมั่นในตนเอง ความซื่อสัตย์ ความมานะและความดีอัน ความมีจินตนาการ
3. คุณลักษณะทางสังคม ประกอบด้วยความเห็นอกเห็นใจ ความแนบเนียน ความเชื่อถือ ความมีฐานะ และความสามารถที่จะร่วมงาน

4. คุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย ความสามารถในการพูด ความรอบรู้ ความสามารถในการวินิจฉัย ความสามารถทางสติปัญญา ความสามารถในการทำงานความสำเร็จ และความรับผิดชอบ

ไบรมาน (Bryman. 1992 : unpagged ; cited in Hartog & Koopman. 2001: 167) กล่าวถึง ผู้นำเชิงคุณลักษณะว่า ผู้นำจะต้องมีคุณสมบัติที่แตกต่างจากบุคคลทั่วไป สามารถแบ่งคุณสมบัติได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

1. ลักษณะทางกายภาพ เช่น ความสูง รูปร่างภายนอก อายุ
2. ลักษณะทางความสามารถ เช่น ความเฉลียวฉลาด ความรู้ ความสามารถในการพูดในที่สาธารณะ
3. ลักษณะบุคลิกภาพ เช่น การควบคุมอารมณ์และการแสดงออกทางอารมณ์ บุคลิกภาพแบบเปิดเผย - เก็บตัว

กวี วงศ์พุ่ม (2539 : 117-119) กล่าวว่า บุคคลบางคนเกิดมาพร้อมด้วยลักษณะบางประการที่จะช่วยสนับสนุนให้เขาเป็นผู้นำได้ซึ่งหมายถึงคุณลักษณะผู้นำมีดังนี้

1. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ (Personality) เป็นเรื่องที่ติดมากับตัวของบุคคลแต่ละคน ในส่วนที่สามารถปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นได้ บุคลิกภาพดังกล่าวคือ
  - 1.1 ความสามารถในการปรับตัว เป็นความสามารถทั่วไปของบุคคล
  - 1.2 ความต้องการที่จะนำ ซึ่งอาจจะเป็นความสามารถในส่วนลึก ๆ มองไม่เห็นชัด แต่ก็สามารถค้นคว้าได้
  - 1.3 ความมั่นคงทางอารมณ์ ซึ่งแต่ละคนจะมีนิสัยทางด้านความคงที่ของอารมณ์การควบคุมอารมณ์ได้มากน้อยเพียงใด
  - 1.4 ความเป็นตัวของตัวเอง มีอำนาจในการตัดสินใจต่าง ๆ ตามสภาพสังคมและวัฒนธรรม
  - 1.5 ความอดสาหะพยายาม หมายถึง ความอดทนของแต่ละบุคคลที่จะพยายามฟันฝ่าอุปสรรคนานาประการ
  - 1.6 ความคิดสร้างสรรค์ ถือเป็นพรสวรรค์อย่างหนึ่ง ที่มีความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะแล้วคิดออกมาเป็นรูปธรรม
  - 1.7 ความทะเยอทะยาน เป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่ต้องการความสะดวกสบายใหม่ ๆ เกิดขึ้นตลอดเวลา หากทุกคนได้ใช้ความคิดดังกล่าวอยู่ตลอดเวลา เพราะการคิดแต่ละคนนั้น ย่อมแตกต่างกันออกไป

2. คุณลักษณะด้านความรู้ ความสามารถ (Intelligence) สมองของคนเรานี้ธรรมชาติสร้างมาเพื่อใช้สติปัญญาให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ความรู้ความสามารถจะเห็นได้จาก

2.1 เซาว์ปัญญา คนทุกคนมีสติปัญญา ความเฉลียวฉลาดแตกต่างกันไปอาจจะด้วยสาเหตุหลาย ๆ ประการ ทั้งเรื่องพันธุกรรม สภาพแวดล้อม การแข่งขัน การฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้ที่สนใจในการศึกษาเล่าเรียน

2.2 ความแม่นยำในการตัดสินใจ เพราะต้องทำการตัดสินใจอยู่ตลอดเวลา ในการทำงาน การดำรงชีวิต การตัดสินใจที่แม่นยำจึงต้องอาศัยประสบการณ์

2.3 ระดับความรู้ ทุกคนสามารถศึกษาเล่าเรียนได้ไม่เท่ากันเพราะสมองแต่ละคนไม่สามารถรับอะไรได้อย่างเต็มที่ คือมีการจุความจำไว้เท่ากันก็จริง แต่การรับรู้ การถ่ายทอดอาจจะมีบางสิ่งบางอย่างแตกต่างกันออกไป ดังนั้นจึงวัดระดับความรู้ได้จากการศึกษาในระดับที่สูง ๆ ขึ้นไปของแต่ละคน

2.4 ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา สื่อภาษาเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์ทุกชาติจะมีภาษาของตนเองหรือไม่ก็ตาม แต่การพูดถือเป็นเรื่องของการสื่อความหมายให้สามารถเข้าใจกัน ผู้นำที่มีความสามารถในการพูด การเขียนย่อมน่าได้เปรียบกว่า

3. คุณลักษณะด้านสังคม (Social Skill) การเข้าสังคมเป็นของคนทุกคน เพราะคนเราไม่สามารถอยู่คนเดียวในโลกได้ การเข้าสังคมของคนแต่ละระดับต้องมีพิธีรีตองแตกต่างกันออกไปตามสภาพการณ์และเหตุการณ์นั้น ๆ คุณลักษณะด้านสังคมมีดังนี้

3.1 การรู้จักประนีประนอม การที่บุคคลทำงานร่วมกับคนอื่น ผลประโยชน์เป็นเรื่องที่มีความสำคัญไม่น้อย ด้วยเหตุนี้จึงต้องการคนที่จะมาประสานผลประโยชน์หรือเป็นคนที่ยอมประนีประนอมให้ทุกคนที่ร่วมงานเกิดความพอใจ

3.2 ความสามารถในการบริหาร งานบริหารเป็นการใช้ศิลป์ ซึ่งแต่ละคน ไม่สามารถใช้ได้ทัดเทียมกัน ด้วยข้อจำกัดต่าง ๆ การศึกษาเล่าเรียนก็จะเป็นส่วนประกอบในการบริหารได้บ้างเช่นกัน

3.3 ความร่วมมือ ถือเป็นเรื่องสำคัญมากในการเป็นผู้นำ เพราะผู้นำจะต้องเป็นผู้ที่สามารถชักจูงให้ผู้ร่วมงาน ตั้งใจทำงานหรือทำตามที่ผู้นำต้องการด้วยความเต็มใจ

3.4 ความเป็นที่นิยมชมชอบ เราคงจะเคยเข้าไปในงานเลี้ยงและพบคนหนึ่งซึ่งจากสีหน้าท่าทาง เป็นบุคคลที่เรามองแวบเดียวเกิดความรู้สึกอยากรู้จัก อยากทักทาย มีความเลื่อมใสศรัทธา ยิ่งเมื่อเห็นเขาพูดจาด้วยแล้วเกิดความนิยมชมชอบตามมา

3.5 ความเป็นนักการทูต การที่บุคคลจะเป็นนักการทูตที่ดีนั้นต้องอาศัยปฏิภาณไหวพริบมากมาย เพราะต้องเอาใจเขามาใส่ใจเรา ต้องโน้มน้าวเรื่องใหญ่ ๆ ที่เกิดขึ้นแก้ปัญหา

ให้กลายเป็นเรื่องเล็กต้องใช้ความสามารถหลาย ๆ ด้านประกอบกัน ซึ่งไม่ใช่การพูดเป็นเพียงอย่างเดียว

4. คุณลักษณะด้านกายภาพ (Physical Characteristic) ถือเป็นเรื่องที่ดีคิดว่ามา อย่างเห็นได้ชัด ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจสามารถแก้ไข ปรับปรุงด้วยการให้อาหารหรือรับประทานอาหาร ที่ถูกสุขลักษณะ รวมทั้งการออกกำลังกายที่เหมาะสมด้วย คุณลักษณะด้านกายภาพมีดังนี้

4.1 ส่วนสูง ถึงแม้ทุกคนไม่สามารถจะสูงทัดเทียมกัน แต่ก็เป็นที่ประจักษ์แล้วว่า การรับประทานอาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการนั้นมีส่วนทำให้คนเราสูงได้ไม่เพียงเพราะพันธุกรรมเพียงอย่างเดียว

4.2 น้ำหนัก การควบคุมน้ำหนักจะเห็นได้ชัดเจนจากนักมวย เพราะการควบคุมต่าง ๆ ย่อมเกิดผลตามที่เราร้องการ หรือเป็นไปตามเป้าหมายระหว่างบุคคล มีนักจิตวิทยาได้ทำการทดสอบเรื่องน้ำหนักกับการเป็นภาวะผู้นำเหมือนกัน แต่ไม่มีความสำคัญอย่างมีนัยสำคัญ

4.3 การฝึกฝน นับเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในการดำรงชีวิต การที่ร่างกายของคนเราได้รับการออกกำลังกาย การฝึกฝนให้ใช้ความคิด การใช้สมอง การนั่งสมาธิ ล้วนแล้วแต่มีส่วนทำให้จิตใจเยือกเย็น สามารถพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นผู้นำได้ในที่สุด

4.4 ความสมบูรณ์ของร่างกาย การรักษาตนให้พ้นจากโรคภัยถือเป็นลาภอันประเสริฐตามหลักของพระพุทธศาสนา ดังนั้น ความสมบูรณ์ต้องมีส่วนประกอบด้านอื่นด้วย เช่น การรักษาความอบอุ่นของร่างกาย การพักผ่อนที่เพียงพอ การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ เป็นต้น

จากการศึกษาแนวคิดลักษณะผู้นำข้างต้น พอสรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้นำมีรูปแบบที่เป็นสากล มีคุณลักษณะของผู้นำแบบที่เหมาะสมที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นและดีที่สุด ประกอบด้วย คุณลักษณะทางกายภาพ คุณลักษณะทางความรู้ความสามารถ คุณลักษณะทางบุคลิกภาพ และคุณลักษณะทางสังคม เป็นต้น

ความสำคัญของการมีลักษณะผู้นำ

รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2544 : 39) กล่าวว่า การมีลักษณะผู้นำที่ดีมักประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน และสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การมีลักษณะผู้นำที่ดีส่งผลให้บุคคลมีลักษณะที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ดังนี้

1. สามารถรับรู้และเข้าใจสภาพความจริงได้อย่างถูกต้อง
2. สามารถแสดงอารมณ์ในขอบเขตที่เหมาะสม
3. สามารถสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสังคมได้ดี
4. สามารถทำงานที่อำนวยความสะดวกต่อผู้อื่นและสังคมได้

5. มีความรักและความผูกพันต่อผู้อื่น

6. สามารถพัฒนาตนเอง และพัฒนาทางการแสดงออกของตนต่อผู้อื่น ได้ดี

ประโยชน์ของการมีลักษณะผู้นำ

1. ด้านร่างกาย จะทำให้มีท่าทางสง่าผ่าเผย มีความกระฉับกระเฉง ทรวดทรงดี ร่างกายแข็งแรง

2. ด้านจิตใจ เป็นผู้มีจิตใจสดชื่น แจ่มใส กล้าตัดสินใจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง

3. ด้านอารมณ์ ทำให้เป็นผู้มีอารมณ์ดี ยิ้มแย้ม มีความสนุกสนาน

4. ด้านสังคม ทำให้มีเพื่อนมาก เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น

จากการศึกษาลักษณะผู้นำข้างต้นนี้พอสรุปได้ว่า ผู้ที่มีลักษณะผู้นำจะเป็นที่ยอมรับในสังคม มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีอารมณ์ดี สามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้อง ตามกาลเทศะ ประสบความสำเร็จในชีวิตและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

องค์ประกอบของลักษณะผู้นำ

ในการเป็นผู้นำจะต้องมีลักษณะผู้นำที่ทำให้องค์กรหรือหน่วยงานเจริญก้าวหน้า บรรลุผลสำเร็จและเป้าหมาย และเป็นบุคคลที่ก่อให้เกิดความมั่นคงและช่วยเหลือผู้อื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอองค์ประกอบของลักษณะผู้นำ ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะผู้นำที่ดี

ลักษณะผู้นำที่ดีได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้แตกต่างกัน ไม่มีความชัดเจนในรายละเอียดที่กำหนดเป็นลักษณะของผู้นำที่ดีที่เป็นสากล ซึ่งการมีลักษณะผู้นำที่ดีนั้นก็ทำให้ผู้ตามเชื่อและปฏิบัติตาม ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างลักษณะผู้นำที่ดีดังต่อไปนี้

กาลัญญ วรพิทยุต (2548 : 6) กล่าวว่า ลักษณะผู้นำที่ดี มีผู้ให้ขอบเขตลักษณะผู้นำที่ดี หรือผู้นำในฝันไว้หลาย ๆ ลักษณะดังนี้

ผู้นำที่ดีในทรรศนะของคนไทย

ทรรศนะที่ 1 “ 3 ค ”   ครอบตน ครอบคน ครอบงาน

ทรรศนะที่ 2 “ 4 ภ ”   ภุมิรัฐ ภุมิธรรม ภุมิฐาน ภุมิปัญญา

ทรรศนะที่ 3 “ 4 ท ”   ทนคน ทนงาน ทนเหตุการณ์ ทนสมัย

เกณฑ์มาตรฐานที่ดีของผู้นำ “ในฝัน” นั้นก็ควรจะออกมาในลักษณะนี้

1. แสดงความเป็นของแท้ (Authenticity) ความเป็นของแท้จะถูกพิสูจน์ด้วยเงื่อนไขของเวลา คือ ไม่ว่าจะผ่านไปนานแค่ไหนก็ต้องคงไว้ ซึ่งความเป็นของแท้ที่คือนั่นเอง ที่สำคัญต้องไม่มีสิ่งใดมาโน้มน้าว หรือบั่นทอนลงได้

2. การมีวิสัยทัศน์ (Vision) ผู้นำยุคใหม่ส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นประเด็นในการพยายามสร้างภาพว่าตนเองมี “วิสัยทัศน์” มากกว่าคุณลักษณะอื่นๆ เนื่องจากว่า “วิสัยทัศน์” นั้นจะสะท้อนความเป็นคนทันสมัย มีมุมมองที่กว้างไกล

3. ต้องมีความกล้าตัดสินใจ (Decisiveness) เป็นสิ่งที่จำเป็นมากความเด็ดขาดเป็นสิ่งที่สังคมไทยต้องการ แต่การกล้าตัดสินใจที่ดี นั้นต้องขึ้นอยู่กับผลประโยชน์ส่วนรวมไม่ใช่ส่วนตน

4. แสดงความใส่ใจ (Focus) คุณลักษณะข้อนี้เป็นการ “ซื่อใจ” ผู้ได้บังคับบัญชาอย่างแท้จริง เป็นเรื่องละเอียดอ่อนมากและมักได้ผลเสมอทุกครั้ง สามารถเปลี่ยนความตึงเครียดให้ผ่อนคลายได้

5. สร้างความรู้สึกประทับใจเป็นส่วนตัว (Personal Touch) ต้องมีพื้นฐานจากความจริงใจในการแสดงออก ต้องสม่ำเสมอสร้างความรู้สึกด้านบวก

6. มีความสามารถในการสื่อสาร (Communication and People Skills) เป็นสิ่งที่ผู้นำในสังคมไทยทุกระดับยังขาดอยู่ เพราะการสื่อสารเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการเป็นผู้นำที่มีคุณภาพ สื่อสารอย่างไรให้เข้าถึง เข้าใจ และเกิดการยอมรับ

7. การพัฒนาตนเองอยู่เสมอ (Ever Forward) การยอมรับการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงและส่งเสริมศักยภาพของตนเองตลอดเวลา การเป็นผู้ฟังที่ดี การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมโดยรวม

จากข้อความลักษณะผู้นำที่ดีในทศวรรษของคนไทยข้างต้นนี้ พอสรุปได้ว่า ผู้นำที่ดีจะต้องมีลักษณะที่ทำให้ผู้ตามเชื่อและปฏิบัติตาม นอกจากในด้านการครองคน ครองตน ครองงานแล้ว ก็จะต้องมีลักษณะผู้นำที่ดีในด้านอื่นเพิ่มเติม เช่น แสดงความเป็นของแท้ความเป็นของแท้จะถูกพิสูจน์ด้วยเงื่อน ไขของเวลา การมีวิสัยทัศน์ ต้องมีความกล้าตัดสินใจ แสดงความใส่ใจ สร้างความรู้สึกประทับใจเป็นส่วนตัว มีความสามารถในการสื่อสาร การพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เป็นต้น

2. คุณลักษณะผู้นำที่ดี

คุณลักษณะผู้นำที่ดีได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้แตกต่างกัน ไม่มีความชัดเจนในรายละเอียดที่กำหนดเป็นคุณลักษณะของผู้นำที่ดีที่เป็นสากล ซึ่งการมีคุณลักษณะผู้นำที่ดีนั้นก็ทำให้ผู้ตามเกิดความเชื่อถือ ศรัทธา และปฏิบัติตาม ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างคุณลักษณะผู้นำที่ดีดังต่อไปนี้

สุธี สุทธิสมบูรณ์ และสมาน รังสิโยภุชณ์ (2549 : 60) กล่าวว่า คุณลักษณะผู้นำที่ดีมีดังนี้

1. มีความเชื่อมั่นและเคารพในความคิดเห็นของตนเองและผู้อื่น
2. มีความรอบรู้ ความสามารถ ในงานที่ตนมีหน้าที่รับผิดชอบ

3. มีความคิดริเริ่มและสนับสนุน ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความคิดริเริ่มด้วย
4. มีความเสียสละ
5. มีความกระตือรือร้นและเข้าสังคมได้ดี
6. มีความซื่อสัตย์สุจริต
7. มีความกล้าในการตัดสินใจ
8. มีความสมานไมตรีและสร้างสามัคคีธรรมกับผู้ร่วมงาน
9. มีคุณพินิจมั่นคงและรอบคอบ
10. มีความจงรักภักดีต่องานและผู้ร่วมงาน
11. มีความกล้ารับผิดชอบและยอมรับว่ามีพันธะต่อหน้าที่
12. มีประสบการณ์ในการปกครองบังคับบัญชาจากหัวหน้าแบบต่าง ๆ มาแล้ว
13. มีบุคลิกเข้มแข็งเด็ดเดี่ยว
14. มีเหตุมีผลยอมรับความจริง
15. มีความตื่นตัว ค้นคว้าหาความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ
16. มีความยุติธรรม

จากการศึกษาคุณลักษณะผู้นำที่ดีข้างต้นนี้ พอสรุปได้ว่า คุณลักษณะผู้นำที่ดีเป็นหนทางสำคัญที่จะนำบุคคลไปสู่ความสำเร็จในชีวิต เพราะการที่คนเราจะสร้างความสำเร็จในชีวิตได้นอกจากจะมีลักษณะผู้นำที่ดีแล้ว ก็จะต้องมีคุณลักษณะผู้นำที่ดีเพิ่มเติมด้วย เช่น มีความเชื่อมั่นและเคารพในความคิดเห็นของตนเองและผู้อื่น มีความรอบรู้ ความสามารถในงานที่ตนมีหน้าที่รับผิดชอบ มีความเสียสละ มีความซื่อสัตย์สุจริตใจ มีความจงรักภักดีต่องานและผู้ร่วมงาน มีประสบการณ์ในการปกครองบังคับบัญชาจากหัวหน้าแบบต่าง ๆ มาแล้ว มีความยุติธรรม เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงาน

ความหมายของการบริหารงาน

การบริหารเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ เป็นการทำให้สิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จ บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ได้มีผู้ให้ความหมายของการบริหารไว้มากมาย ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะต่างกันบ้าง ก็คือ ส่วนวนและรายละเอียดปลีกย่อย ซึ่งสามารถพิจารณาได้ดังนี้

ซิมอน (Simon. 1957 : 7) ให้ความหมายการบริหารว่า การบริหารคือศิลปะในการทำให้กิจการต่าง ๆ ได้รับการปฏิบัติจนเป็นผลสำเร็จ

รอปบิน (Robbins. 1980 : 6) ให้ความหมายของการบริหารว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยบุคคลอื่น

เดสเลอร์ (Dessler. 2004 : 3) กล่าวว่า การบริหาร คือ การที่ผู้บริหารวางแผนจัดองค์การ การนำและควบคุมการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

เจริญผล สุวรรณโชติ (2542 : 260) ให้ความหมายของการบริหารว่า คืองานหรือ กิจกรรมที่ทำให้้องค์การสามารถผลิตตามความมุ่งหมายขององค์การออกมาให้มีคุณภาพและ ปริมาณดีที่สุดในให้องค์การนั้นเป็นที่ยอมรับของสังคมหรือองค์การอื่น ๆ ว่าเป็น้องค์การที่ ดำเนินงานตามเป้าหมายได้อย่างแท้จริง จนทำให้งานนั้นมีประสิทธิภาพสูงสุด

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2546 : 2) กล่าวว่า การบริหาร คือ กระบวนการของการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ และการควบคุมกำลังความสามารถของสมาชิกขององค์การและ ทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อความสำเร็จในเป้าหมายขององค์การที่กำหนดไว้ โดยอาศัยบุคคลและทรัพยากร ทางการบริหาร

ธงชัย สันติวงษ์ (2546 : 18) ให้ความหมายของการบริหารว่า การบริหาร คือ งานของ หัวหน้าหรือผู้นำที่จะต้องกระทำ เพื่อให้กลุ่มต่าง ๆ ที่มีคนหมู่มากมาอยู่ร่วมกันและร่วมกันทำงาน เพื่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้จนสำเร็จผลโดยได้ประสิทธิภาพ

สุรัสวดี ราชกุลชัย (2547 : 4) กล่าวว่า การบริหาร คือ กลุ่มของกิจกรรม ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การสั่งการหรือการชี้นำ (Directing/Leading) และการควบคุม (Controlling) ซึ่งจะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับทรัพยากรขององค์การ เพื่อนำไปใช้ ให้เกิดประโยชน์และด้วยจุดมุ่งหมายสำคัญในการบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การอย่าง มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลครบถ้วน

จากความหมายทั้งหมดพอที่จะสรุปได้ว่า การบริหาร คือ การที่ผู้บริหารใช้กระบวนการ บริหารอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เพื่อให้องค์การบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

ความสำคัญของการบริหาร

ในบรรดากิจการต่าง ๆ ที่จะต้องจัดให้มีขึ้นใน้องค์การ เพื่อช่วยให้งานดำเนินไปด้วยดีมี ประสิทธิภาพ และผู้ร่วมงานปฏิบัติงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานนั้น เป็นเรื่องของการ บริหารหรือการจัดการใน้องค์การ ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องดูแลรับผิดชอบและทำ ให้งานดำเนินไปตามเป้าหมาย

วิลเลียม (William. 1950 : 35 ; อ้างถึงใน สุธี สุทธิสมบุรณ์ และ สมาน รังสิโยภุชณ์. 2537 : 6-7) ได้กล่าวว่า “หากปราศจากการบริหารแล้ว สังคมก็จะไม่มี หากปราศจากสังคมแล้ว มนุษย์ก็ไม่อาจดำรงชีวิตอยู่ได้ มนุษย์เป็นสัตว์สังคมเมื่อมาอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม มีหัวหน้าปกครอง

มีการแบ่งหน้าที่ตามลักษณะงานตามความรู้ความสามารถ ให้ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในหมู่และเผ่าเดียวกัน สังคมขยายตัวมีความซับซ้อนมนุษย์ก็เริ่มสร้างระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับขึ้นมาใช้ในกลุ่มหรือเผ่าของตนเพื่อมุ่งหวังให้เป็นบรรทัดฐานในการใช้ชีวิตในสังคมของตนให้เกิดความร่มเย็นเป็นสุข ไม่แก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกัน เกิดการเอาใจเปรียบในสังคมหรือกลุ่มนั้น

พจนานุกรม (2542 : 3) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารไว้ว่า ในการดำเนินกิจการใดก็ตามจะดำเนินไปด้วยดีต้องมีผู้ที่กระทำไปให้ถึงเป้าหมายโดยถูกต้อง รวดเร็ว เปรียบเสมือนการเดินทางก็ต้องมีคนคอยดูแลองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ทำให้เรือเคลื่อนไปได้ การบริหารจัดการในองค์การจะขับเคลื่อนดำเนินไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริงได้ ต้องมีการบริหารจัดการให้งานมีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน ส่วนในองค์ประกอบของกระบวนการบริหารหน่วยงานหรือองค์กร ที่สำคัญต้องมีสิ่งต่อไปนี้มาเกี่ยวข้องอยู่เสมอ ซึ่งได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดหน่วยงาน (Organizing) การบริหารบุคคล (Staffing) การอำนวยการ (Directing) การควบคุม (Controlling) เป็นต้น ในทางปฏิบัติหน้าที่บางอย่างต้องใช้ศิลปะเข้าช่วยอย่างมาก จึงจะทำให้บรรลุผลสำเร็จตามความต้องการได้

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงกล่าวได้ว่า การบริหารมีความสำคัญต่อองค์การอย่างยิ่งใหญ่ เปรียบเสมือนกับการทำงานต้องมีเป้าหมาย มีเทคนิค วิธีการ ขั้นตอน กระบวนการ และจะต้องมีการบริหารเข้ามาขับเคลื่อนการทำงาน ช่วยให้องค์กรหรือระบบ กระบวนการทำงานเป็นไปด้วยความรวดเร็ว เรียบร้อย บรรลุวัตถุประสงค์ บรรลุเป้าหมาย

องค์ประกอบของการบริหาร

ในการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จ บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีองค์ประกอบหลายประการ ดังต่อไปนี้

1. กระบวนการในการบริหาร

มีนักวิชาการทางด้านบริหารหลายท่าน ได้ให้ความหมายของกระบวนการในการบริหารหรือจัดการไว้แตกต่างกันไป ตามแต่ละความคิดและแนวทางการศึกษา ซึ่งท่านเหล่านั้นคิดว่าน่าจะเป็นไปได้ แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารมีกล่าวไว้แตกต่างกัน ดังนี้

กูลิค (Gulick. 1936 : 3 ; อ้างถึงใน วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. 2545 : 39) ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารมีองค์ประกอบและขั้นตอน 7 ขั้น รวมเรียกว่า “POSDCoRB” ซึ่งเป็นอักษรนำขององค์ประกอบกระบวนการ ดังนี้

1. การวางแผนงาน (Planning) หมายถึง การจัดวางโครงการ แผนปฏิบัติงาน และวิธีการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า ผู้จัดการองค์กรต้องวางแผนงานทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงาน เพราะแผนงานจะเป็นแนวทางปฏิบัติทั้งองค์กร ซึ่งประกอบด้วย แผนงานหลัก และแผนงานย่อย

แผนงานต้องมีลักษณะยืดหยุ่น

2. การจัดหน่วยงาน (Organizing) หมายถึง การกำหนดโครงสร้างอำนาจหน้าที่ การแบ่งส่วนงาน และการจัดสายงาน

3. การจัดตัวบุคคล (Staffing) หมายถึง การบริหารงานด้านบุคลากร ได้แก่ การจัด อัตรากำลัง การสรรหาและพัฒนาบุคลากร การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง การส่งเสริมขวัญและกำลังใจ สวัสดิการ และการเสริมสร้างบรรยากาศในการทำงาน “คน” เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด ที่ส่งผล ให้งานสำเร็จหรือล้มเหลว

4. การอำนวยการ (Directing) หมายถึง การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุมบังคับบัญชา และการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้บริหารในฐานะหัวหน้าหน่วยงาน หัวหน้าต้องมอบหมาย หน้าที่ให้ลูกน้องแต่ละคนตามลำดับ โดยให้สัมพันธ์และสอดคล้องกับความรับผิดชอบแต่ละ ตำแหน่ง ประกาศใช้ระเบียบให้ปฏิบัติตาม มีการตัดสินใจ สั่งการ อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

5. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การประสานกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงาน เพื่อให้เกิดมีการร่วมมือที่ดีและนำไปสู่จุดหมายปลายทางเดียวกัน

6. การรายงาน (Reporting) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ระดับต่าง ๆ ในหน่วยงาน เพื่อให้ผู้บริหารและสมาชิกหน่วยงานได้รับทราบความเคลื่อนไหว และความคืบหน้าของกิจการอย่างสม่ำเสมอ

7. การบริหารงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การจัดทำงบประมาณ การจัดทำ บัญชีการใช้จ่ายเงิน และการควบคุมตรวจสอบทางการเงินและทรัพย์สิน

ฟาโยล (Fayol, 1949 : 209 ; อ้างถึงใน กิติมา ปรีดีดิถก, 2539 : 201) ได้แบ่งหน้าที่ และขั้นตอนการบริหารองค์การออกเป็น 5 อย่าง ได้แก่

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การจัดวางโครงการการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า
2. การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การกำหนดโครงสร้าง การแบ่งส่วนงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์

3. การบังคับบัญชา (Commanding) หมายถึง การที่ผู้บริหารใช้อำนาจหน้าที่ตามที่ กำหนดไว้ในระเบียบกฎหมายอำนวยการในการบริหาร เพื่อให้งานของหน่วยงานบรรลุ วัตถุประสงค์ตามนโยบายที่กำหนดไว้

4. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การประสานกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิด ความร่วมมือและดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางร่วมกัน

5. การควบคุม (Controlling) หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบการปฏิบัติงานว่าได้ไปตามแผนหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ เป็นมาตรฐานที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานหรือการบริหารงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

เดล (Dale. 1995 : 117 ; อ้างถึงใน กิติมา ปรีดีดิลก. 2539 : 201) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการบริหารไว้ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การจัดวาง โครงการ แผนปฏิบัติการ รวมทั้งวิธีการปฏิบัติงานล่วงหน้า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร
2. การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การกำหนด โครงสร้าง การจัดสายงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์
3. การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) หมายถึง การจัดหาบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มาบรรจุและแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานในหน่วยงานรวมถึงการบริหารงานบุคคลทั้งหมด
4. การอำนวยการ (Directing) หมายถึง การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุม การปฏิบัติงานในหน้าที่ผู้บริหารเป็นหัวหน้าหน่วยงาน
5. การควบคุม (Coordinating) หมายถึง การติดตามเก็บรวบรวมข้อมูลว่า ดำเนินไปตามแผนหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด
6. การคิดริเริ่ม (Initiation) หมายถึง การที่ผู้บริหารมีความคิดใหม่ ๆ เพื่อปรับปรุง หน่วยงานให้ทันสมัยอยู่เสมอ
7. การรายงาน (Budgeting) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานตลอดจนการ ประชาสัมพันธ์งานที่ทำแจ้งให้ชุมชนทราบ

จากแนวความคิดที่กล่าวมาจะเห็นว่า ทุกแนวความคิดมีความเห็นพ้องกันเป็นส่วนใหญ่ ว่ากระบวนการบริหารอย่างน้อยจำเป็นต้องมีองค์ประกอบในเรื่องของการวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยการ การประสานงาน การควบคุม การรายงาน นอกจากนี้ผู้บริหาร จะต้องต้องมีองค์ประกอบอื่นเสริมด้วย เช่น การคิดริเริ่ม การงบประมาณ เข้ามาเป็นส่วนประกอบด้วย ทั้งนี้แล้วแต่ดุลพินิจของผู้บริหารที่จะพิจารณานำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในการบริหาร

2. ปัจจัยและข้อจำกัดในการบริหาร

ดูลา มหาพฤฒานนท์ (2545 : 3) กล่าวว่าในการบริหารงานทุกประเภทจำเป็นต้องมี ปัจจัยหรือทรัพยากรพื้นฐานทางการบริหาร โดยทั่วไปถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญของการบริหารมี 4 อย่าง หรือที่รู้จักกันในชื่อ 4 M ได้แก่

1. การบริหารกำลังคน (Man) คือ จะใช้คนอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลกับงานให้มากที่สุด
2. การบริหารเงิน (Money) คือ จะจัดสรรเงินอย่างไรให้ใช้จ่ายต้นทุนน้อยที่สุดและให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล
3. การบริหารวัสดุในการดำเนินงาน (Materials) คือ จะทำอย่างไรให้สิ้นเปลืองน้อยที่สุดหรือเกิดประโยชน์สูงสุด
4. การจัดการ (Management) คือ กระบวนการจัดการบริหารควบคุมเพื่อให้งานทั้งหมดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างเต็มที่

ปัจจัยและข้อจำกัดในการบริหารดังกล่าว ผู้บริหารผู้ใดสามารถบริหาร โดยถือปัจจัยและข้อจำกัดในการบริหารได้ทั้ง 4 อย่าง ถือว่าเป็นผู้บริหารที่บริหาร โดยใช้ทรัพยากรพื้นฐานทางการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

3. หลักการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ

การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องมีการวางแผนให้เป็นระบบและทำงานอย่างชาญฉลาด (Work Smart) เป็นการทำงานโดยมีการวางแผนไว้ล่วงหน้า เพื่อทำงานให้มีคุณค่ามากที่สุด โดยมีหลักของการบริหารดังนี้ 1) การบริหารเวลา 2) การบริหารงาน 3) การบริหารคน (โรงพยาบาลราชบุรี. 2554 : ออนไลน์)

การบริหารเวลา

คือการกำหนดเวลาทำงานแต่ละอย่างแต่ละชิ้นไว้ล่วงหน้าในแต่ละวัน เริ่มตั้งแต่ตื่นนอนที่โมง ตื่นแล้วทำอะไรบ้าง แล้วออกไปทำงาน มีนัดกับใครบ้างในแต่ละวัน ใช้โทรศัพท์นานเท่าไร เลิกงานทำอะไรบ้าง จัดสรรวันหยุดพักผ่อนอย่างไร ออกกำลังกายกี่โมง จนไปถึงดินเนอร์และก่อนเข้านอน ซึ่งแต่ละช่วงของแต่ละวัน ฉะนั้นต้องมีการวางแผนที่ดี ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีการวางแผน ซึ่งเป็นเหมือนปฏิทินลงบันทึกประจำวัน เพื่อเตือนความจำไว้ล่วงหน้า อันจะนำพาให้งานบรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้

การบริหารงาน

คือการจัดสรรความสำคัญ ลำดับเวลาของการทำงาน อันไหนควรทำก่อน อันไหนควรทำทีหลัง งานไหนควรทำเอง และอันไหนควรให้ผู้อื่นทำ และควรมอบงานให้กับใครทำ ซึ่งมีอยู่ถึง 4 ประเภท ได้แก่

1. งานสำคัญและเร่งด่วน เป็นงานที่ควรทำด้วยตัวเอง และต้องทำทันที เพราะหากให้คนอื่นไปทำ อาจจะไม่ได้เท่า เช่นงานประชุมสัมมนา การเจรจาต่อรอง เป็นต้น

2. งานสำคัญ แต่ไม่ด่วน เราควรทำงานนี้ ซึ่งอาจจะเป็นงานที่เกี่ยวกับการวางแผน เป้าหมาย ช่วยทีมงานวางแผนการทำงาน

3. งานด่วน แต่ไม่สำคัญ งานนี้ควรมอบหน้าที่ให้คนอื่นทำ เพราะเรามีงานอีกมากมายที่ต้องกระทำเช่นการนัดหมาย งานพิมพ์ งานจัดเอกสาร การจัดเตรียมข้อมูล เป็นต้น

4. งานทั่วไป เป็นงานไม่สำคัญและไม่เร่งด่วน ให้คนอื่นทำไปเถอะ เช่น งานทำความสะอาด เช็ดโต๊ะ ถูโต๊ะ เป็นต้น

การบริหารคน

คือการสร้างสายสัมพันธ์ การพัฒนาทรัพยากรบุคคล โดยธุรกิจเครือข่าย มีหลักการบริหารคนที่จะทำให้ประสบความสำเร็จดังนี้

1. การแนะนำหรือชักชวน (Recruit) คนมาร่วมงานตลอดเวลา เมื่อมีโอกาส โดยทำอย่างมีระบบ และมีการเตรียมมาอย่างดี

2. ฝึกอบรม (Train) คอร์สต่าง ๆ ตั้งแต่ขั้นพื้นฐานจนถึงขั้นสูง ถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญเป็นหัวใจในการบริหารคน ทำให้การทำงานของแต่ละคนมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ทีมงานแข็งแกร่ง

3. กระตุ้นให้กำลังใจ (Motivate) สร้างพลังในการทำงานเช่นการแข่งขันชิงรางวัลอันทรงเกียรติ การจัดโปร โมชั่นการแข่งขัน ไปท่องเที่ยวต่างประเทศ เป็นต้น

4. ควบคุมดูแล (Supervise) การเอาใจใส่ทีมงานอย่างใกล้ชิด ด้วยจิตไมตรีและจริงใจต่อกัน

หลักการบริหารทั้ง 3 ข้อ ผู้บริหารที่ดีจะทำงานประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2 เท่านั้น หากผู้บริหารบริหารหลักการบริหารให้เกิดประสิทธิภาพครบ 3 ข้อนี้ งานจะประสบความสำเร็จได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูง

4. คุณสมบัติของการเป็นผู้บริหารและผู้นำที่ดี

การบริหารเป็นการทำให้วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายนั้นบรรลุวัตถุประสงค์หรือบรรลุจุดมุ่งหมาย ซึ่งในการบริหารจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารและจะต้องเกี่ยวข้องกับปัจจัยหรือทรัพยากรพื้นฐานทางการบริหารผู้ที่จะเป็นผู้บริหารหรือผู้นำที่ดีจะต้องมีคุณสมบัติของการเป็นผู้บริหารและผู้นำที่ดี ผู้วิจัยจึงขอยกตัวอย่างคุณสมบัติของการเป็นผู้บริหารและผู้นำที่ดีดังต่อไปนี้

ศิริพงษ์ ศรีชัยรมย์รัตน์ (2542 : 25-28) กล่าวว่า ในการบริหารผู้บริหารและผู้นำที่ดีจะต้องมีคุณสมบัติของการเป็นผู้บริหารและผู้นำที่ดี ประกอบไปด้วย

1. การเป็นผู้รู้จักตนเอง (Self Realization)

1.1 รู้ถึงความต้องการแห่งตน

- 1.2 รู้ถึงวิธีการสร้างเป้าหมายแห่งตน ไม่ว่าจะในชีวิตส่วนตัวหรืองาน
- 1.3 รู้ถึงขีดความสามารถแห่งตน ที่จะกระทำการใด ๆ ได้เพียงใด
- 1.4 รู้ถึงวิธีการควบคุมตนเอง การมีวินัยในการใช้ชีวิตและการทำงาน
- 1.5 รู้ถึงการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อตน และการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง

นั้น

- 1.6 รู้ว่าตนจะต้องลงทุนอะไร เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ
- 1.7 รู้สึกได้ถึงความสุข ความทุกข์ ที่สัมผัสได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีผู้ใดมาชี้แนะ
- 1.8 ยอมรับความจริงได้ทุกอย่างไม่หลอกตัวเอง

2. การเป็นผู้รู้จักการวิเคราะห์หาเหตุและผล (Analytical Mind)

- 2.1 มองทุกสิ่งที่ปรากฏต่อหน้า (Appearance) อย่างลึกซึ้งคิดถึงที่ไปที่มา ไม่ใช่แค่ที่เห็น
- 2.2 มองทุกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สืบถึงเหตุปัจจัย (Cause) และสามารถคาดคะเนผลที่เกิดตามมา (Consequence) ในปัจจุบันและในอนาคตได้
- 2.3 เป็นผู้ที่ตั้งคำถามตลอดเวลา “ใคร (Who) ทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไร (When) ทำไม (Why) อย่างไร (How)” (5-W 1 H)
- 2.4 เข้าใจถึงหลักการ “อริยสัจ” ของพระพุทธเจ้าเป็นอย่างดี
- 2.5 เป็นผู้ที่ช่างสังเกต ให้ความสนใจในรายละเอียดเพื่อเก็บมาเป็นข้อมูล
- 2.6 มองพฤติกรรมบุคคล (Person) เหตุการณ์ (Event) สามารถโยงถึงหลักการ (Principle) ได้ และใช้หลักการ (Principle) สร้างวิธีการปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาและป้องกันปัญหา เพื่อให้เกิดเหตุการณ์ (Event) ที่ต้องการและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคล (Person) ให้อยู่ภายใต้การควบคุมได้

3. การเป็นผู้เรียนรู้ตลอดกาล (Life Long Learning)

- 3.1 มีความรู้สึกที่ตนไม่รู้จะรู้อีกมากและตระหนักถึงความเป็นผู้ไม่รู้ตลอดเวลา
- 3.2 เข้าใจดีกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ทำให้สิ่งที่เคยรู้เมื่อวันวานอาจไม่ใช่ในวันนี้อีกต่อไป
- 3.3 มองเห็น สิ่งของ ผู้คน เหตุการณ์ เป็นสื่อสอนตนได้ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งดีหรือสิ่งเลว และสามารถเลือกเก็บมาจดจำ และหยิบออกมาใช้ได้เหมาะสม
- 3.4 ใฝ่ค้นหา ติดตาม ความรู้ทุกเรื่อง โดยเฉพาะเกี่ยวข้องกับวิชาชีพ และการ

ดำรงชีวิต

3.5 มุ่งเรียนรู้อย่างลึกซึ้งและจริงจังให้เป็นผู้รู้และเข้าใจในแต่ละเรื่องอย่างแท้จริง

3.6 สามารถนำองค์ความรู้ที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้องถูกเวลา และ

เหมาะสม

3.7 การเรียนรู้มี 2 อย่าง เรียนรู้ในสิ่งที่ยังไม่รู้และเรียนรู้สิ่งที่เรารู้ให้รู้มากขึ้น

3.8 นักปราชญ์บอกไว้ว่า ความรู้ที่แท้จริงคือการ “รู้ว่าเรารู้อะไร” และ “รู้ว่าเราไม่รู้
อะไร” เพราะมันเป็นจุดเริ่มต้นให้ค้นหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ

3.9 กระบวนการเรียนรู้ของบุคคลเริ่มจาก ความปรารถนาของตน (Personal Vision) ถูกตั้งไว้ และกำหนดเป็นเป้าหมายในขั้นตอนของชีวิตเรียนรู้รูปแบบ ความคิดแห่งตนและ
ผู้อื่น (Mental Model) อย่างเข้าใจให้ความสำคัญกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน (Shared
vision) อย่างเปิดใจกว้าง และรับฟังร่วมแรงร่วมใจทำงานเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จร่วมกัน (Team
Learning) รู้จักการคิดเชิงระบบ (System thinking) มีทักษะการวิเคราะห์ มองเหตุผล และมองเห็น
คาดการณ์ ผลลัพธ์ในอนาคตได้ และสามารถสังเคราะห์กระบวนการที่สามารถนำไปสู่ความสำเร็จที่
ต้องการ ได้

3.10 ความรู้ดังกล่าวของบุคคลในกลุ่มที่อยู่ร่วมกัน สามารถนำไปสู่ความเป็น
องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) และสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) ได้ใน
ที่สุดอันเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมโลกยุคใหม่ (New Society) ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง
รวดเร็วและไม่สิ้นสุด

4. ความเข้าใจในจิตวิทยาการบริหาร (Administration Psychology)

ในการบริหารงานคงจะไม่ผิดนักหากจะพูดว่าพูด “คือการบริหารคน” นั่นเอง เพราะ
คนเป็นผู้กำหนดวิธีการหรือระบบ (System) การได้มาและการบริหารการใช้ไปของทรัพยากร
(Resource Management) เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและผลสำเร็จของงาน การที่จะบริการคน
ซึ่งเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีอารมณ์ และการแสดงออกที่ซับซ้อนไม่ตรงไปตรงมา และมักมี “เป้าหมายซ่อน
เร้นแห่งตน (Hidden Agenda)” อยู่ภายในเสมอ ทำให้การบริหารยาก และไม่อาจกำหนดผลลัพธ์
อย่างตรงไปตรงมาได้ ผู้นำที่เข้าใจจิตใจ ของมนุษย์ หากสามารถวิเคราะห์ผลกระทบของเหตุการณ์
ต่อจิตใจของคนได้ ก็จะสามารถคาดเดา พฤติกรรม แสดงออกของคนคนนั้นได้ไม่ยาก และ
สามารถที่จะสร้างสถานการณ์รองรับไว้ล่วงหน้าเพื่อป้องกันผลเสียหายจากปฏิกิริยาตอบโต้
ของคนได้

5. การเป็นคนดี (Good Person)

คนเก่งและคนดีเป็นของคู่กัน แต่บางครั้งไม่ไปด้วยกัน “คนเก่ง” สร้างได้ตั้งแต่เด็ก
จนกระทั่งแก่เฒ่า โดยการเรียนรู้ทุ่มเท แต่ “คนดี” สร้างได้ยากกว่านักจนบางครั้งก็สร้างไม่ได้เลย

คนเรามีการพัฒนา Super Ego ซึ่งได้แก่ มโนธรรม และอุดมคติแห่งตนในช่วงวัยเด็ก 5-10 ขวบ จากนั้นสิ่งที่ได้รับมาจะกลายเป็น โครงสร้างพฤติกรรมของคน ๆ นั้น (Frame of Reference) เขาจะใช้มันปรับให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่สัมผัส โดยใช้กระบวนการที่ซับซ้อนมากขึ้น การเป็นคนดี จะต้องมีการพัฒนาส่วนของ Super Ego ของคน ๆ นั้น มาแล้วเป็นอย่างดีโดยพ่อแม่ครูอาจารย์ ในช่วงปฐมวัย เมื่อเติบโตใหญ่จะเป็นคนที่สามารถปรับสมดุลในตนเองให้ได้ระหว่าง “กิเลส” จากจิต เบื้องต่ำขับเคลื่อนด้วยสัญชาตญาณแห่งความต้องการที่รุนแรงที่ไม่ต้องการเงื่อนไขและข้อจำกัด ใด ๆ กับ “มโนธรรม” ที่ขับเคลื่อนด้วยความปรารถนาในอุดมคติแห่งตนที่เต็มไปด้วยเงื่อนไขและ ข้อจำกัดคนดีควรมีคุณสมบัติดังนี้

5.1 มีความรู้ไหวพริบ เฉลียวฉลาด (Intelligence Quatient : IQ) รู้แจ้งถึงความดี ความชั่ว รู้ที่จะเอาตัวรอด จากเล่ห์อุบายของตัณหา คนชั่ว และนำพาตนเองและผู้คนให้เห็นแจ้ง ในทางที่สมควรประพฤติปฏิบัติได้

5.2 มีความอดกลั้น สติตั้งมั่น ไม่หวั่นไหวต่อสิ่งชั่ว (Emotional Quatient : EQ) จนตกอยู่ในห้วง “กิเลส” คือ โลภะ โทษะ และโมหะ และเกิดปัญญาในการแก้ไข สร้างสรรค์ และ เล็งเห็นผลเลิศในระยะยาวได้

5.3 มีความอดทน มุ่งมั่น ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค (Adversity Quatient : AQ) พร้อมทั้ง จะเสียสละแรงกาย เพื่อให้ได้มาซึ่งอุดมคติแห่งตน และความดีที่ยึดมั่น ไม่หวั่นไหว ต่อความลำบาก และอุปสรรคใด ๆ

5.4 ไม่เป็นผู้ยึดติดกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนเกินพอดี (Void Quatient : VQ) รู้ที่จะ ปรับเปลี่ยนตนเองตลอดเวลาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาอย่าง เหมาะสม

5.5 เป็นผู้มีศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม (Moral Quatient : MQ) มีสำนึกของ “ความผิดชอบชั่วดี” มีความละเอียดใจต่อบาป ไม่ประพฤตชั่ว มุ่งทำแต่ความดี มีจิตใจที่ผ่องใส

ในการบริหารผู้บริหารและผู้นำที่ดี จะต้องมีคุณสมบัติของการเป็นผู้นำที่ดี ประกอบด้วย การรู้จักตนเอง การวิเคราะห์หาเหตุและผล การเป็นผู้เรียนรู้ตลอดเวลา ความเข้าใจใน จิตวิทยาการบริหาร การเป็นคนดี อย่างน้อยร้อยละ 80 ของคุณสมบัติที่กล่าวมาข้างต้นทั้ง 5 ข้อ ผู้บริหารหรือผู้นำผู้นั้นจึงจะสามารถที่จะครองตนอยู่ในสังคม ทำให้สังคมเกิดความเชื่อถือ ศรัทธา ไม่เสื่อมคลาย

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

ความหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้มากมาย ซึ่งส่วนใหญ่แล้วคำนิยามเหล่านั้นต่างมีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกัน จะต่างกันบ้าง ก็คือ จำนวน และรายละเอียดปลีกย่อย ซึ่งสามารถพิจารณาได้ดังนี้

ฮอลโลเวย์ (Holloway. 1951 : 101-103) นิยามว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง องค์การที่มีอาณาเขตแน่นอน มีประชากรตามหลักที่กำหนดไว้ มีอำนาจการปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเอง และมีสภาท้องถิ่นที่สมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน

คลาร์ก (Clarke. 1957 : 87 - 89) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด โดยเฉพาะและหน่วยการปกครอง ดังกล่าวนี้อาจจัดตั้งและอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

วิท (Wit. 1967 : 101-103) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่นตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเอง อันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง โดยให้องค์กรอันนี้ได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาล มีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในเขตอำนาจของตน

มอนตาญ (Montagu. 1984 : 574) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระเพื่อเลือกผู้ที่มีหน้าที่บริหารการปกครองท้องถิ่น มีอำนาจอิสระพร้อมความรับผิดชอบซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือภูมิภาค แต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่นยังต้องอยู่ภายใต้บทบังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศไม่ได้กลายเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด

โกวิทย์ พวงงาม (2544 : 21) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองซึ่งรัฐได้จัดตั้งและมีอำนาจการปกครองตนเอง มีสิทธิตามกฎหมาย และต้องมียกฐานะที่จำเป็นในการปกครอง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้สมความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

ปริญญา เทวานฤมิตรกุล (2544 : 33) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลได้กระจายอำนาจการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่น โดยรัฐมีหน้าที่ให้ความเป็นอิสระแก่ประชาชน ในการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น หรือเรียกว่า การกระจายอำนาจจากส่วนกลางให้ท้องถิ่น แต่การให้ความเป็นอิสระนี้มีข้อจำกัดภายใต้รัฐธรรมนูญ มาตรา 1

ซึ่งบัญญัติว่า ประเทศเป็นอันหนึ่งอันเดียวแบ่งแยกมิได้ การให้อิสระในการปกครองตนเองของท้องถิ่น ซึ่งมีอาจให้ความเป็นอิสระถึงขนาดให้แยกเป็นรัฐอิสระเป็นแบบมตรัฐได้

สมคิด เลิศไพฑูรย์ (2547 : 4) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การให้คนมีอิสระในการปกครองกันเอง กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การปกครองตนเองโดยประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งแนวคิดดังกล่าวมีพื้นฐานจากหลักการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) ที่หมายถึง การที่รัฐให้อำนาจการปกครองให้องค์กรอื่น ๆ ที่มีใช้องค์กรส่วนกลางจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ

โกวิท พวงงาม และ อลงกรณ์ อรรคแสง (2547 : 7) มีความเห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรที่ทำหน้าที่บริหารงานในแต่ละท้องถิ่น มีผู้แทนที่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบต่อการบริหารอย่างอิสระในเขตพื้นที่ที่กำหนด มีอำนาจในการบริหารการเงินและการคลัง และกำหนดนโยบายของตนเอง รวมทั้งหน้าที่ดำเนินกิจกรรมภายในกรอบที่กฎหมายบัญญัติไว้เพื่อประโยชน์ของรัฐและของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์กรดังกล่าวในกรณีประเทศไทยได้แก่ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล พัทธา และกรุงเทพมหานคร

จากนิยามต่าง ๆ ข้างต้นสามารถสรุปหลักการปกครองท้องถิ่นได้ในสาระสำคัญดังนี้ (โกวิท พวงงาม. 2546 : 21)

1. การปกครองของชุมชนหนึ่ง ซึ่งชุมชนเหล่านั้นอาจมีความแตกต่างกันในด้านความเจริญ จำนวนประชากรหรือขนาดของพื้นที่ เช่น หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยจัดเป็น กรุงเทพมหานคร เทศบาล องค์กรบริหารส่วนจังหวัด องค์กรบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยา ตามเหตุผลดังกล่าว
2. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม กล่าวคือ อำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตพอควร เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง หากมีอำนาจมากเกินไปไม่มีขอบเขตหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ก็จะกลายสภาพเป็นรัฐอธิปไตยเอง เป็นผลเสียต่อความมั่นคงของรัฐบาล อำนาจของท้องถิ่นนี้มีขอบเขต ที่แตกต่างกันออกไป ตามลักษณะความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลในการพิจารณาการกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นระดับใด จึงจะเหมาะสม
3. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) ที่จะดำเนินการปกครองตนเอง สิทธิตามกฎหมายแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

3.1 หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีสิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การปกครองท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการบริหารตามหน้าที่และเพื่อใช้บังคับประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น เทศบัญญัติ ข้อบังคับ สุขาภิบาล เป็นต้น

3.2 สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่น คือ อำนาจในการกำหนดงบประมาณ เพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

4. มีองค์กรที่จำเป็นในการบริหารและการปกครองตนเอง องค์กรที่จำเป็นของท้องถิ่น จัดแบ่งเป็นสองฝ่าย คือ องค์กรฝ่ายบริหารและองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น การปกครองท้องถิ่นแบบเทศบาลจะมีคณะเทศมนตรีเป็นฝ่ายบริหาร และสภาเทศบาลเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ หรือในแบบมหานคร คือกรุงเทพมหานครจะมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นฝ่ายบริหาร สภากรุงเทพมหานครจะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นและความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองส่วนภูมิภาค มีฐานะเป็นนิติบุคคล ยึดหลักการกระจายอำนาจปกครองโดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง เพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการปกครองท้องถิ่น จึงสรุปวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นได้ดังนี้ (ชูวงศ์ ฉายะบุตร. 2539 : 26)

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าในการบริหารประเทศ จะต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัด ภารกิจที่จะต้องบริการให้กับชุมชนต่าง ๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้นหากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ก็สามารมีรายได้ มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอ ที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบาเป็นการแบ่งเบาทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

2. เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรรับการบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียว อาจไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้น จึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

3. เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็ต่างไปด้วย การจัดตั้งหน่วยปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงมีความจำเป็น โดยให้อำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อ นำไปใช้ใน

อำนาจถดถอย (Recall) ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรคปัญหาและช่วยกันแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นของตน

นอกจากนี้ การปกครองตนเองในรูปของการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริงหรือการกระจายอำนาจไปในระดับต่ำสุดคือ รากหญ้า (Grass Roots) ซึ่งเป็นฐานเสริมสำคัญยิ่งของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ความล้มเหลวของระบอบประชาธิปไตยมีหลายองค์ประกอบแต่องค์ประกอบสำคัญยิ่งขวดยันหนึ่ง ก็คือการขาดรากฐานในท้องถิ่น

3. การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นมีขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลเนื่องจากความจำเป็นบางประการ ดังนี้

3.1 ภารกิจของรัฐบาลมีอยู่อย่างกว้างขวางนับวันจะขยายเพิ่มขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากงบประมาณที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีตามความเจริญเติบโตของบ้านเมือง

3.2 รัฐบาลมีอาจจะต้องดำเนินการในการสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง เพราะแต่ละท้องถิ่นย่อมมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน การแก้ปัญหาหรือจัดบริการ โครงการในท้องถิ่นโดยรูปแบบที่เหมือนกัน ย่อมไม่บังเกิดผลสูงสุด ท้องถิ่นย่อมรู้ปัญหาและเข้าใจปัญหาได้ดีกว่า ผู้ซึ่งไม่อยู่ในท้องถิ่นนั้นประชาชนในท้องถิ่นจึงเป็นผู้ที่เหมาะสมที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้นมากที่สุด

3.3 กิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่นนั้น ไม่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นอื่น และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเทศโดยรวม จึงเป็นการสมควรที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการดังกล่าวเอง

ดังนั้น หากไม่มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลจะต้องรับภาระดำเนินการทุกอย่างและไม่แน่ว่าจะสนองความต้องการของท้องถิ่นทุกจุดหรือไม่ รวมทั้งจะต้องดำเนินการเฉพาะท้องถิ่นนั้น ๆ ไม่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นอื่น หากได้จัดให้มีการปกครองท้องถิ่น เพื่อดำเนินการเองแล้วภาระของรัฐบาลก็จะผ่อนคลายเป็นไป รัฐบาลจะมีหน้าที่เพียงแต่ควบคุมดูแลเท่าที่จำเป็นเท่านั้น เพื่อให้ท้องถิ่นมีมาตรฐานในการดำเนินงานยิ่งขึ้น

การแบ่งเบาภาระทำให้รัฐบาลมีเวลาที่จะดำเนินการในเรื่องที่สำคัญ หรือกิจการใหญ่ ๆ ระดับชาติอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยรวม ความคับคั่งของภาระหน้าที่ต่าง ๆ ที่รวมอยู่ส่วนกลางจะลดน้อยลง ความคล่องตัวในการดำเนินงานของส่วนกลางจะมีมากขึ้น

4. การปกครองท้องถิ่นสามารถสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ เนื่องจากท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไม่ว่าทางสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ประชาชน

ความต้องการ และปัญหาย่อมต่างกันออกไป ผู้ที่ให้บริการหรือแก้ไขปัญหาให้ถูกต้อง และสอดคล้อง กับความต้องการของประชาชนก็ต้องเป็น ผู้ที่รู้ถึงปัญหาและความต้องการ ของประชาชนเป็นอย่างดี การบริหารงานจึงจะเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ไม่ต้องเสียเวลาเสนอเรื่องขออนุมัติ ไปยังส่วนเหนือขึ้นไป ท้องถิ่นจะบริหารงานให้เสร็จสิ้นลง ภายในท้องถิ่นนั่นเอง ไม่ต้องสิ้นเปลือง เวลาและค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น

5. การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง การบริหารของประเทศในอนาคต ผู้นำหน่วยการปกครองท้องถิ่นย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมือง การได้รับเลือกตั้ง การสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตน และยังฝึกฝน ทักษะทางการเมืองบริหารงานในท้องถิ่นอีกด้วย ในประเทศไทยผู้นำทางการเมืองที่มีชื่อเสียง เช่น นายทองยุด จิตตะวีระ นายสุรินทร์ เทพกาญจนา เป็นต้น ล้วนแต่มีผลงานจากการเป็นนายกเทศมนตรีหรือผู้บริหารท้องถิ่นมาก่อน จนสามารถประสบความสำเร็จเป็นนักการเมืองที่มีชื่อเสียงในระดับชาติ

6. การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวความคิดในการพัฒนาชนบท แบบพึ่งตนเอง การปกครองท้องถิ่นโดยยึดหลักการกระจายอำนาจ ทำให้เกิดการพัฒนาชนบท แบบพึ่งตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม การดำเนินงานพัฒนาชนบท ที่ผ่านมายังมีอุปสรรคสำคัญประการหนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมจากประชาชนในท้องถิ่นอย่างเต็มที่ ซึ่งการพัฒนาชนบทที่สัมฤทธิ์ผลนั้น จะต้องมาจากการริเริ่มช่วยตนเองของท้องถิ่น ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมแรงกัน โดยอาศัยโครงสร้างความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง ซึ่งต้องมาจากการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง มิเช่นนั้นแล้ว การพัฒนาชนบทจะเป็นลักษณะ “หยิบยื่นยัดใส่ หรือกึ่งหยิบยื่นยัดใส่” เกิดความคาดหวัง ทุกปีจะมี “ลาภลอย” แทนที่จะเป็นผลดีต่อท้องถิ่นกลับสร้างลักษณะการพัฒนาแบบพึ่งพา ไม่ยอมช่วยตนเอง อันเป็นผลทางลบต่อการพัฒนาพื้นฐานระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นการกระจายอำนาจจึงจะทำให้เกิดลักษณะการพึ่งตนเอง ซึ่งเป็นหลักสำคัญของการพัฒนาชนบทอย่างยิ่ง

การกระจายอำนาจมีข้อพึงระวังและได้กลายเป็นจุดวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งมีอยู่หลายประการ ดังได้กล่าวไว้แล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของขอบเขตการกระจายอำนาจและการคำนึงถึงระดับความรู้ความสามารถของประชาชน ซึ่งเป็นปัญหาที่ถกเถียงกันอย่างมากและมีมานานตั้งแต่สมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 กล่าวคือ ได้มีการถกเถียงถึงความพร้อมของประชาชนต่อการปกครองตนเองมาโดยตลอดจนถึงปัจจุบัน แต่จากความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นนั้น หากจะมองรวมเป็นจุดใหญ่ ๆ แล้ว สามารถแบ่งออกได้เป็นสองด้านคือ ด้านการเมืองการปกครอง และการบริหาร กล่าวคือ ในด้านการเมืองการปกครองนั้น เป็นการปูพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย และการเรียนรู้การปกครองตนเอง ส่วนด้านการบริหารนั้น เป็นการแบ่งเบาภาระของ

รัฐบาลและประชาชนในท้องถิ่นได้หาทางตอบสนองแก้ปัญหาด้วยตนเอง ด้วยกลไกทางการบริหารต่าง ๆ ทั้งในแง่ของการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการจัดการ ฯลฯ

องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองตนเอง มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีงบประมาณในการบริหารงานเป็นของตนเอง ซึ่งการปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะมีการกำกับ ควบคุมดูแลจากรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐและประชาชน โดยส่วนรวม ดังนั้นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีองค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น โดยมีองค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น 8 ประการดังนี้

อุทัย หิรัญโต (2523 : 22 ; อ้างถึงใน โกวิทช์ พวงงาม. 2552 : 31-33) กล่าวว่า ระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ประการ คือ

1. สถานะตามกฎหมาย (Legal Status) หมายความว่า หากประเทศใดกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้นจะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่น เพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

2. พื้นที่และระดับ (Area and Level) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการ เช่น ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ และความสำนึกในการปกครองตนเองของประชาชน จึงได้มีกฎเกณฑ์ที่จะกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นออกเป็น 2 ระดับ คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดใหญ่ สำหรับขนาดของพื้นที่จากการศึกษาขององค์การสหประชาชาติ โดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม (UNESCO) องค์การอนามัยโลก (WHO) และสำนักกิจการสังคม (Bureau of Social Affair) ได้ให้ความเห็นว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่สามารถให้บริการและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ ควรมีประชากรประมาณ 50,000 คน แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่จะต้องพิจารณาด้วย เช่น ประสิทธิภาพในการบริหารรายได้และบุคลากร เป็นต้น

3. การกระจายอำนาจและหน้าที่ การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

4. องค์การนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติ มีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎ ข้อบังคับ ควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ

5. การเลือกตั้งสมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนโดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

6. อิสระในการปกครองตนเอง สามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติกิจการภายในขอบเขตของกฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง และไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการ

7. งบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

8. การควบคุมดูแลของรัฐ เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังคงอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐเพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐและประชาชน โดยส่วนรวม โดยการมีอิสระในการดำเนินงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้มิได้หมายความว่าไม่มีอิสระเต็มที่ทีเดียว คงหมายถึงเฉพาะอิสระในการดำเนินการเท่านั้น เพราะมีฉะนั้นแล้วท้องถิ่นจะกลายเป็นรัฐอธิปไตยไป รัฐจึงต้องสงวนอำนาจในการควบคุมดูแลอยู่

การปกครองท้องถิ่นกำหนดขึ้นบนพื้นฐานทฤษฎีการกระจายอำนาจและอุดมการณ์ประชาธิปไตย ซึ่งมุ่งเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและกิจกรรม การปกครองตนเองในระดับหนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้จากลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ที่เน้นการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองมีการเลือกตั้ง มีองค์การหรือสถาบันที่จำเป็น ในการปกครองตนเอง และที่สำคัญก็คือ ประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นข้างต้นนี้ พอสรุปได้ว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชน เป็นองค์กรที่เป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล เป็นองค์กรที่มีอิสระในการบริหารงาน เป็นองค์กรที่มีงบประมาณเป็นของตนเอง เป็นองค์กรที่สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้ตรงประเด็นและเป้าหมาย

แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้ถ่ายโอนภารกิจในการจัดการสาธารณะของรัฐให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยได้กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันให้ชัดเจน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทใดหรือแห่งใดที่มีความพร้อมในการรับถ่ายโอนอำนาจหน้าที่และภารกิจ ให้ดำเนินการถ่ายโอนภายใน 4 ปี สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทใดหรือแห่งใดที่ไม่สามารถที่จะรับการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่และภารกิจภายใน 4 ปี ให้ถ่ายโอนภายใน 10 ปี

นโยบายรัฐบาลในการกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นการกระทำหรือมาตรการที่รัฐบาลกลางหรือการบริหารราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ได้มอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการหรือการบริการสาธารณะบางเรื่องภายในเขตของแต่ละท้องถิ่นหรือโอนภารกิจบริการสาธารณะบางกิจการจากรัฐไปให้หน่วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการกระจายอำนาจมีดังนี้ (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. 2553 : 10)

1. เน้นการกระจายอำนาจทางการคลังและการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถจัดงบประมาณของตนเองได้อย่างอิสระ
2. ส่งเสริมให้การกระจายสู่ท้องถิ่นมีความชัดเจนและเหมาะสม ควบคู่กับการเสริมสร้างศักยภาพของท้องถิ่น
3. สนับสนุนให้ประชาชน ภาคประชาสังคมและองค์กรเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นรวมทั้งให้มีระบบตรวจสอบและประเมินผลที่ดี

จากแนวคิดดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า การกระจายอำนาจ เน้นการกระจายอำนาจทางการคลังและการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถจัดงบประมาณของตนเองได้อย่างอิสระ ส่งเสริมให้การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นมีความชัดเจน และให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานชุมชนท้องถิ่น ตามเจตนารมณ์ของประชาชนมากขึ้น

ความหมายของการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจเป็นหลักการอย่างหนึ่งของการจัดระเบียบการปกครองประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใต้ระบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ที่ถือว่าประชาชนทั้งหลายมีสิทธิที่จะรับรู้การดำรงชีพของตนเองและกำหนดวิถีชีวิตของตนเอง โดยมีหลักการสำคัญคือ เป็นการโอนอำนาจ การปกครองจากส่วนกลางไปให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเองโดยมีอิสระ

พอสถกวรรภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายการกระจายอำนาจทำให้เกิดระเบียบการบริหารราชการท้องถิ่นขึ้นมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของหลักการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่น ไว้ดังนี้

พงศ์สันต์ ศรีสมทรัพย์ (2546 : 20) กล่าวว่า ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจไว้ว่า การที่รัฐมอบอำนาจบางอย่างในการจัดทำบริการสาธารณะให้แก่ท้องถิ่น หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปดำเนินการด้วยงบประมาณและเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั่นเอง โดยที่ราชการบริหารส่วนกลางเพียงแต่ดูแลควบคุมเท่านั้น มิได้เข้าไปบังคับบัญชาสั่งการ

สยาม คำปรีดา (2547 : 228) ได้นิยามการกระจายอำนาจ หมายถึง การบริหารจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่น หรือการกระจายอำนาจบางส่วนให้แก่หน่วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อให้มีอำนาจดำเนินกิจการภายในอาณาเขตของตน ด้วยงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือองค์กรนั่นเอง โดยส่วนกลางเพียงแต่ควบคุมแต่ไม่ได้เข้าไปบังคับบัญชาสั่งการ

โกวิท พวงงาม (2548 : 36) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจไว้ว่า เป็นการโอนกิจการบริการสาธารณะบางเรื่องจากรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนกลางไปให้ชุมชนที่ตั้งอยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศหรือหน่วยงานบางหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำอย่างเป็นอิสระจากองค์กรปกครองส่วนกลาง

โกวิท พวงงาม (2552 : 39) ได้ให้ความหมายการกระจายอำนาจตามหลักการบริหารหรือตามหลักรัฐประศาสนศาสตร์ หมายถึง การมอบอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการตัดสินใจและการปฏิบัติให้แก่หน่วยงานรองลงมา หรือเจ้าหน้าที่ระดับต่ำลงไปที่อยู่ในสายการบังคับบัญชาภาษาอังกฤษมักใช้คำว่า Delegation หรือ Delegation of Authority ซึ่งแปลกันว่า การมอบอำนาจหน้าที่ โดยไม่ได้เรียกว่าการกระจายอำนาจหน้าที่ แต่โดยเนื้อหาแล้ว ถือได้ว่าเป็นการกระจายอำนาจหน้าที่นั่นเอง หน่วยงานหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจหน้าที่มีอำนาจตัดสินใจและปฏิบัติการใด ๆ ที่ได้รับมอบอย่างอิสระ แต่ผู้มอบอำนาจหน้าที่มีข้อผูกพันจะต้องรับผิดชอบต่อผลงานนั้นด้วย กล่าวคือ ความรับผิดชอบสูงสุดยังอยู่ที่ผู้มอบอำนาจ

สำหรับการกระจายอำนาจตามหลักรัฐศาสตร์ หมายถึง การที่รัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติ กระจายอำนาจบริหารให้แก่หน่วยการบริหารท้องถิ่นให้มีอำนาจดำเนินกิจการภายในอาณาเขตของตน โดยปราศจากการแทรกแซง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือมีอำนาจอิสระที่จะดำเนินการแต่ก็อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล การกระจายอำนาจจึงเป็นเรื่องของรัฐบาลที่มอบความรับผิดชอบบางส่วนให้แก่หน่วยการบริหารท้องถิ่น

จากความหมายต่าง ๆ ข้างต้น สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจเป็นวิธีการที่รัฐมอบอำนาจการปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรอื่น ๆ เพื่อจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างโดยมีความเป็นอิสระ

ตามสมควรและยังเป็นมาตรการที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ประชาชนแต่ละท้องถิ่น ได้มีโอกาสเข้าร่วมในการแบ่งเบาภาระหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะบางประการเพื่อสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น

หลักการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หลักการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหลักการเปิดโอกาสให้แต่ละท้องถิ่นดูแลจัดการปัญหาของตนเองในระดับท้องถิ่น ทำให้สามารถตอบสนองความต้องการของแต่ละท้องถิ่นได้ และหลักการกระจายอำนาจตั้งอยู่บนพื้นฐานประโยชน์สำคัญอย่างน้อย 5 ประการดังนี้ (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. 2546 : 3)

1. เป็นการแบ่งภาระของรัฐบาลกลางหรือหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง
2. เป็นการทำให้ปัญหาท้องถิ่นได้รับการแก้ไขปรับปรุงได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามความต้องการของคนในท้องถิ่นนั้น
3. เป็นการส่งเสริมให้คนในแต่ละท้องถิ่นได้แสดงความสามารถ และพัฒนาบทบาทตนเองในการดูแลรับผิดชอบท้องถิ่นของตนเอง
4. เป็นการส่งเสริมและพัฒนาการเมืองในระดับท้องถิ่น อันเป็นรากฐานของระบอบประชาธิปไตยและเป็นพื้นฐานสำคัญให้คนในท้องถิ่นได้ก้าวขึ้นไปดูแลปัญหาระดับชาติต่อไป
5. เป็นการเสริมสร้างความมั่นคงและความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนที่จะทำให้ประชาชนมีคุณภาพและมีบทบาทในการจัดการดูแลชุมชนท้องถิ่นของตนเอง

จากความหมายต่าง ๆ ข้างต้น สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจเป็นการแบ่งภาระของรัฐบาลกลางหรือหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง เป็นการส่งเสริมให้คนในท้องถิ่นได้แสดงความสามารถ เสริมสร้างความมั่นคงและความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนที่จะทำให้ประชาชนมีคุณภาพและมีบทบาทในการจัดการดูแลชุมชนท้องถิ่นของตนเอง

ลักษณะสำคัญของหลักการกระจายอำนาจปกครอง

การกระจายอำนาจปกครอง มีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึงตนเองและตัดสินใจในกิจกรรมของท้องถิ่นได้เอง ดังนี้ (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. 2546 : 3)

1. หน่วยของการปกครองท้องถิ่น ต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ เช่น ภาษีอากร ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามที่รัฐอนุญาต เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ
2. มีการเลือกตั้งสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นทั้งหมดเพื่อเปิด โอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง

3. มีอำนาจอิสระในการบริหารงานจัดทำกิจกรรมและวินิจฉัยสั่งการ ได้เองพอสมควร
ด้วยงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของตนเอง

4. ได้รับการเลือกตั้งขึ้น โดยผลแห่งกฎหมาย ให้มีส่วนเป็นนิติบุคคลหน่วยการปกครอง
ท้องถิ่นเหล่านี้มีหน้าที่งบประมาณและทรัพย์สินเป็นของตนเองต่างหาก และไม่ขึ้นตรงต่อหน่วย
การปกครองส่วนกลาง ส่วนกลางเพียงแต่กำกับดูแลให้ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายเท่านั้น

จุดแข็งของหลักการกระจายอำนาจปกครอง

การกระจายอำนาจปกครอง ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการ
พัฒนาท้องถิ่น และตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง ดังนี้
(สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. 2546 : 4)

1. ทำให้มีการสนองความต้องการของแต่ละท้องถิ่นได้ดีขึ้นเพราะผู้บริหารที่มาจากการ
เลือกตั้งในท้องถิ่นจะรู้ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้ดีกว่า

2. เป็นการแบ่งเบาภาระของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลาง

3. เป็นการส่งเสริมและพัฒนาการเมืองในระดับท้องถิ่นตามระบอบประชาธิปไตย
เพราะการกระจายอำนาจทำให้ประชาชนในท้องถิ่นตามระบอบประชาธิปไตย เพราะการกระจาย
อำนาจทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักรับผิดชอบในการปกครองท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น

จากความหมายต่าง ๆ ข้างต้น สรุปได้ว่า จุดแข็งของการกระจายอำนาจ คือ ผู้บริหารมา
จากการเลือกตั้งในท้องถิ่น โดยตรง จึงทำให้เป็นผู้รู้ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้ดี
สามารถสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ตรงประเด็นและตรงเป้าหมายประกอบกับ
เป็นการแบ่งเบาภาระของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางและเป็นการส่งเสริม พัฒนาการเมือง
ในระดับท้องถิ่นตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

จุดอ่อนของหลักการกระจายอำนาจปกครอง

การกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นมีอำนาจในการบริหารจัดการ พึ่งตนเองและตัดสินใจใน
กิจกรรมของท้องถิ่นได้เอง แต่ยังพบจุดอ่อนในการกระจายอำนาจปกครอง ดังนี้
(สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. 2546 : 4)

1. อาจก่อให้เกิดการแก่งแย่งแข่งขันระหว่างท้องถิ่นซึ่งมีผลกระทบต่อเอกภาพทางการ
ปกครองและความมั่นคงของประเทศ ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นอาจมุ่งแต่ประโยชน์ของท้องถิ่น
ตน ไม่ให้ความสำคัญกับส่วนรวม

2. ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งอาจใช้อำนาจบังคับกดขี่คู่แข่งหรือประชาชนที่ไม่ได้อยู่ฝ่าย
ตนเอง

3. ทำให้เกิดการสิ้นเปลืองงบประมาณ เพราะต้องมีเครื่องมือเครื่องใช้และบุคลากรประจำอยู่ทุกหน่วยการปกครองท้องถิ่น ไม่มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนเหมือนการบริหารราชการส่วนกลาง

จากความหมายต่าง ๆ ข้างต้น สรุปได้ว่า จุดอ่อนของการกระจายอำนาจ คือ ก่อให้เกิดการแก่งแย่งแข่งขันระหว่างท้องถิ่นซึ่งมีผลกระทบต่อเอกภาพทางการปกครองและความมั่นคงของประเทศ ทำให้เกิดการแบ่งแยกแบ่งฝ่ายทางการเมือง ทำให้เกิดการสิ้นเปลืองงบประมาณ

เป้าหมายของการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการบริหารจัดการบ้านเมืองของรัฐ ในระบอบประชาธิปไตย โดยมุ่งลดบทบาทของรัฐส่วนกลาง (Decentralize) ลง เหลือภารกิจหลักเท่าที่ต้องทำเท่าที่จำเป็น และให้ประชาชนได้มีส่วนในการบริหารงานชุมชนท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนมากขึ้น การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น จึงเป็นการจัดความสัมพันธ์ทางอำนาจหน้าที่ใหม่ (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. 2545 : 23)

1. ให้มีการถ่ายโอนภารกิจการจัดบริการสาธารณะของรัฐให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทใดหรือแห่งใดที่มีความพร้อมในการรับถ่ายโอนอำนาจหน้าที่และภารกิจ ให้ดำเนินการถ่ายโอนภายใน 4 ปี สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทใดหรือแห่งใดที่ไม่สามารถที่จะรับการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่และภารกิจภายใน 4 ปี ให้ดำเนินการถ่ายโอนภายใน 10 ปี

2. กำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุนและรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้รัฐบาลภายในปี พ.ศ.2544 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้น คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลภายในไม่เกิน พ.ศ. 2549 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 โดยการเพิ่มสัดส่วนอย่างต่อเนื่องตามระยะเวลาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับภารกิจที่ถ่ายโอน เพื่อให้ได้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดบริการสาธารณะได้ด้วยตนเองและจัดสรรในสัดส่วนที่เป็นธรรมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นด้วย

3. การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดบริการสาธารณะในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนให้เป็นไปตามความจำเป็นและความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

4. จัดระบบของการถ่ายโอนบุคลากรจากหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้สอดคล้องกับการถ่ายโอนภารกิจ

5. ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับการถ่ายโอนอำนาจและหน้าที่

การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลหรือ อบต. เป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งเกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีรูปแบบคล้ายการปกครองระดับชาติ กล่าวคือ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ฝ่ายการเมือง และฝ่ายประจำ เป็นการปกครองที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชน มีความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอิสระในการบริหารงานบริหารงบประมาณ

ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบล

กระทรวงมหาดไทยมีคำสั่ง ที่ 222/2499 เรื่อง ระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้าน เมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2499 กำหนดให้สภาตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาตำบลหมู่บ้านละ 2 คน และให้คณะกรรมการบริหารประจำตำบลและหมู่บ้านตาม พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องถิ่นร่วมปฏิบัติงานด้วย ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. 2499 ขึ้นบังคับใช้เมื่อวันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2500 มีสาระสำคัญโดยสรุป กล่าวคือ (กรมการปกครอง. 2538 : 4)

1. องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อดำเนินกิจกรรมส่วนตำบลโดยมีเขตปกครองตามเขตตำบลตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคล ประกอบด้วย สภาตำบลและคณะกรรมการตำบล

2. สภาตำบล ประกอบด้วย สมาชิกซึ่งราษฎรในหมู่บ้านเลือกตั้งขึ้นหมู่บ้านละหนึ่งคน และให้กำหนดผู้ใหญ่บ้านทุกคนในตำบลนั้นเป็นสมาชิกโดยตำแหน่ง

3. คณะกรรมการตำบล ประกอบด้วย กำนันตำบลท้องถิ่นที่เป็นประธาน แพทย์ประจำตำบล และผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้นเป็นกรรมการกับกรรมการอื่นซึ่งนายอำเภอแต่งตั้งจากครูใหญ่ โรงเรียนในตำบลหรือบรรดาผู้ทรงคุณวุฒิมีจำนวนไม่เกิน 5 คน

ต่อมากระทรวงมหาดไทยยกเลิกคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 222/2499 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2499 และคณะกรรมการพัฒนาตำบล ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้านตำบล พ.ศ. 2509 แล้วมีคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 275/2509 เรื่อง ระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้าน (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 1 มีนาคม 2509 กำหนดให้มีคณะกรรมการ

สภาตำบลและราษฎรผู้ทรงคุณวุฒิหมู่บ้านละ 1 คน เป็นผู้ดำเนินการควบคุมและรับผิดชอบ
 บริหารงานของสภาตำบล เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2515 ได้มีประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ยกเลิก
 พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. 2499 และ พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล
 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2511 กำหนดให้มีสภาตำบลประกอบด้วย

1. กรรมการ โดยตำแหน่ง คณะกรรมการสภาตำบล มีกำหนดท้องที่เป็นประธาน
 ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในตำบล แพทย์ประจำตำบล
2. กรรมการ โดยเลือกตั้ง หมู่บ้านละ 1 คน โดยราษฎรเป็นผู้เลือก
 ทั้งนี้สภาตำบลตาม ปว. 326 ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล เมื่อประมาณเดือนเมษายน 2531 มี
 การเสนอร่างพระราชบัญญัติสภาตำบล พ.ศ..... เข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร มี
 สาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้

1. ให้สภาตำบลเป็นนิติบุคคลและสามารถยกฐานะขึ้นเป็นราชการส่วนท้องถิ่นได้
2. สภาตำบลประกอบด้วย กำหนด ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในตำบลนั้น และแพทย์ประจำ
 ตำบลเป็นสมาชิก โดยตำแหน่งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมาจากการเลือกตั้งหมู่บ้านละ 1 คน
3. กรรมการบริหารงานสภาตำบลมี คณะกรรมการบริหารสภาตำบล เป็นผู้บริหาร
 ประกอบด้วย กำหนดท้องที่เป็นประธาน ผู้ใหญ่บ้าน 2 คน ซึ่งสมาชิกสภาตำบลเป็นผู้เลือก และ
 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีก 2 คน แต่มีการยุบสภาเสียก่อนร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้จึงตกไป

ต่อมารัฐบาลภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรีนายชวน หลีกภัย ได้ประกาศใช้
 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยมีผลบังคับใช้ใน
 วันที่ 2 มีนาคม 2538 สรุปสาระสำคัญดังนี้

1. ให้ยกเลิกประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 326
2. ให้สภาตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคลประกอบด้วย กำหนด ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านใน
 ตำบล แพทย์ประจำตำบล และสมาชิกซึ่งได้รับเลือกตั้งหมู่บ้านละ 1 คน
3. สภาตำบลซึ่งมีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน 3 ปี เฉลี่ย
 ไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ให้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคลและ
 ราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

- 3.1 สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ กำหนด ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในตำบล
 แพทย์ประจำตำบลและสมาชิกซึ่งได้รับเลือกตั้งหมู่บ้านละ 2 คน

- 3.2 คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนไม่เกิน 7 คน ได้แก่
 กำหนด ผู้ใหญ่บ้านไม่เกิน 2 คน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งได้รับเลือกตั้งไม่เกิน
 4 คน

ความหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล คือหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2553 : 178)

ขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล

ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลแบ่งเป็น 3 ขนาด ประกอบด้วย

1. อบต.ขนาดใหญ่
2. อบต.ขนาดกลาง
3. อบต.ขนาดเล็ก

ความสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล

อบต. มีความสำคัญต่อชุมชน (หมู่บ้าน/ตำบล) ดังนี้

1. เป็นองค์กรในการบริหารจัดการพัฒนาตำบล และเป็นไปตามนโยบายกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นในการบริหารกิจการของตำบล ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
  2. เป็นหน่วยปฏิบัติและประสานงานทรัพยากรระหว่าง อบต. กับท้องถิ่นอื่น ๆ รวมทั้งหน่วยราชการและหน่วยเอกชนอื่น ๆ
  3. เพื่อเป็นเวทีประชาธิปไตยของประชาชนในการเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่น (สมาชิกสภา อบต.) เข้าไปมีส่วนร่วม ตัดสินใจ ในการจัดการงบประมาณ รายได้ ทรัพย์สินและการระดมทุนเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น
  4. เป็นการส่งเสริมและพัฒนาคนในท้องถิ่นให้มีความสามารถทำงานรับใช้ท้องถิ่นอย่างเต็มกำลังและก่อให้เกิดการจ้างงานขึ้นในท้องถิ่น เช่น สมาชิกสภา อบต. พนักงานและลูกจ้างของ อบต.
  5. เป็นการส่งเสริมการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น และตรวจสอบการทำงาน และการใช้สิทธิเข้าชื่อถอดถอนสมาชิกสภา อบต. ที่ไม่โปร่งใสตามบทบาทหน้าที่ในการเลือกตั้ง กำกับควบคุม และการถอดถอนสมาชิกสภา อบต. ที่ไม่โปร่งใส
- อำนาจและหน้าที่ตามกฎหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วน ตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2553 : 188-191)

1. มีอำนาจหน้าที่ต้องทำตามมาตรา 66 ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

2. มีหน้าที่ต้องทำตามมาตรา 67 ดังนี้

- 2.1 จัดให้มีและบำรุงทางน้ำและทางบก
- 2.2 การรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- 2.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- 2.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 2.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 2.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุและพิการ
- 2.7 คุ้มครอง ดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

ท้องถิ่น

2.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย

3. มีหน้าที่ที่อาจทำกิจกรรมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 68 ดังนี้

- 3.1 ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและการเกษตร
- 3.2 ให้มีและบำรุงไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 3.3 ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- 3.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุมการกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
- 3.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร และกิจการสหกรณ์
- 3.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- 3.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพ
- 3.8 การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- 3.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของ อบต.
- 3.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- 3.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- 3.12 การท่องเที่ยว
- 3.13 การผังเมือง

4. อำนาจหน้าที่ของ อบต. ตามมาตรา 66 มาตรา 67 และมาตรา 68 นั้น ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐที่จะดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบลแต่ต้องแจ้งให้ อบต. ทราบล่วงหน้าตามสมควร หาก อบต. มี

ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าวให้นำความเห็นของ อบต. ไปประกอบการพิจารณา
ดำเนินกิจการนั้นด้วย (มาตรา 69)

5. มีสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารจากทางราชการในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของ
ทางราชการในตำบล (มาตรา 70)

6. อาจออกข้อบังคับตำบลเพื่อใช้บังคับในตำบลได้ทำที่ไม่ขัดต่อกฎหมายหรือ
อำนาจหน้าที่ของ อบต. โดยจะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บ และกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วย
ก็ได้ (มาตรา 71)

7. อาจขอให้ราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ
รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไปดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติกิจการของ อบต.
เป็นการชั่วคราวได้โดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม (มาตรา 72)

8. อาจทำกิจการนอกเขต อบต. หรือร่วมกับสภาตำบล อบต., อบจ. หรือหน่วยการ
บริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อกระทำการกิจการร่วมกันได้

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและ
ขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2549 (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2553 : 268-269)

มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชน
ในท้องถิ่นของตนเองตามมาตรา 16 มีดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มี และบำรุงรักษาทางบกทางน้ำ และทางระบายน้ำ
3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
4. การสาธารณสุขูปโภค และการก่อสร้างอื่นๆ
5. การสาธารณสุขการ
6. การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ
7. คู่มือครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และ

ผู้ด้อยโอกาส

11. การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของ
ท้องถิ่น

12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด และการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
13. การจัดให้มี และบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
17. การรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
18. การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
19. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
20. การจัดให้มี และควบคุมสุสาน และฌาปนสถาน
21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
22. การจัดให้มี และควบคุมการฆ่าสัตว์
23. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่น ๆ
24. การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
25. การผังเมือง
26. การขนส่ง และการวิศวกรรมจราจร
27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ
28. การควบคุมอาคาร
29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
30. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
31. กิจอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

โครงสร้างภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ฝ่ายการเมือง และฝ่ายประจำ กล่าวคือ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2553 : 178,183)

1. ฝ่ายการเมือง ประกอบด้วย

1.1 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละ 2 คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ และมีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

3. ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับ ของทางราชการ

1.2 นายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ซึ่งมาจากการเลือกตั้ง โดยตรงของประชาชน ทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหาร สามารถแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 2 คน แต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

2. สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

3. แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

4. วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

5. รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล

6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

2. ฝ่ายประจำ ประกอบด้วย (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

นครราชสีมา. 2554 : 63)

1. สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานบริหารทั่วไป งานธุรการ การเจ้าหน้าที่ งานสวัสดิการ งานประชุม งานเกี่ยวกับการตราข้อบังคับตำบล งานนิติกร งานการพาณิชย์ งานรัฐพิธี งานประชาสัมพันธ์ งานจัดทำแผนพัฒนาตำบล งานจัดทำข้อบังคับ งบประมาณประจำปี งานขออนุมัติดำเนินการตามข้อบังคับ งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

2. ส่วนการคลัง ทำหน้าที่เกี่ยวกับการรับเงิน การเบิกจ่าย การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน การตรวจเงิน การหักภาษีเงินได้ และการนำส่งภาษี การตัดโอนเงินเดือน การรายงานเงินคงเหลือ การจัดทำบัญชีทุกประเภท งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

3. ส่วนโยธา ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานสำรวจ ออกแบบ เขียนแบบงานประมาณการ ค่าใช้จ่ายตามโครงการ งานควบคุมอาคาร งานการก่อสร้าง งานซ่อมบำรุง งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

4. ส่วนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ทำหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา งานศาสนา และวัฒนธรรม และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

5. ส่วนสาธารณสุข ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานสุขาภิบาล งานควบคุมโรคติดต่อ งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

ให้มีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลรองจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามนโยบายและมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย

การกำกับดูแลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

ให้นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2553 : 196)

ในการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอให้นายอำเภอมีอำนาจเรียกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลมาชี้แจงหรือสอบสวน ตลอดจนเรียกรายงานและเอกสารใด ๆ จากองค์การบริหารส่วนตำบลมาตรวจสอบก็ได้

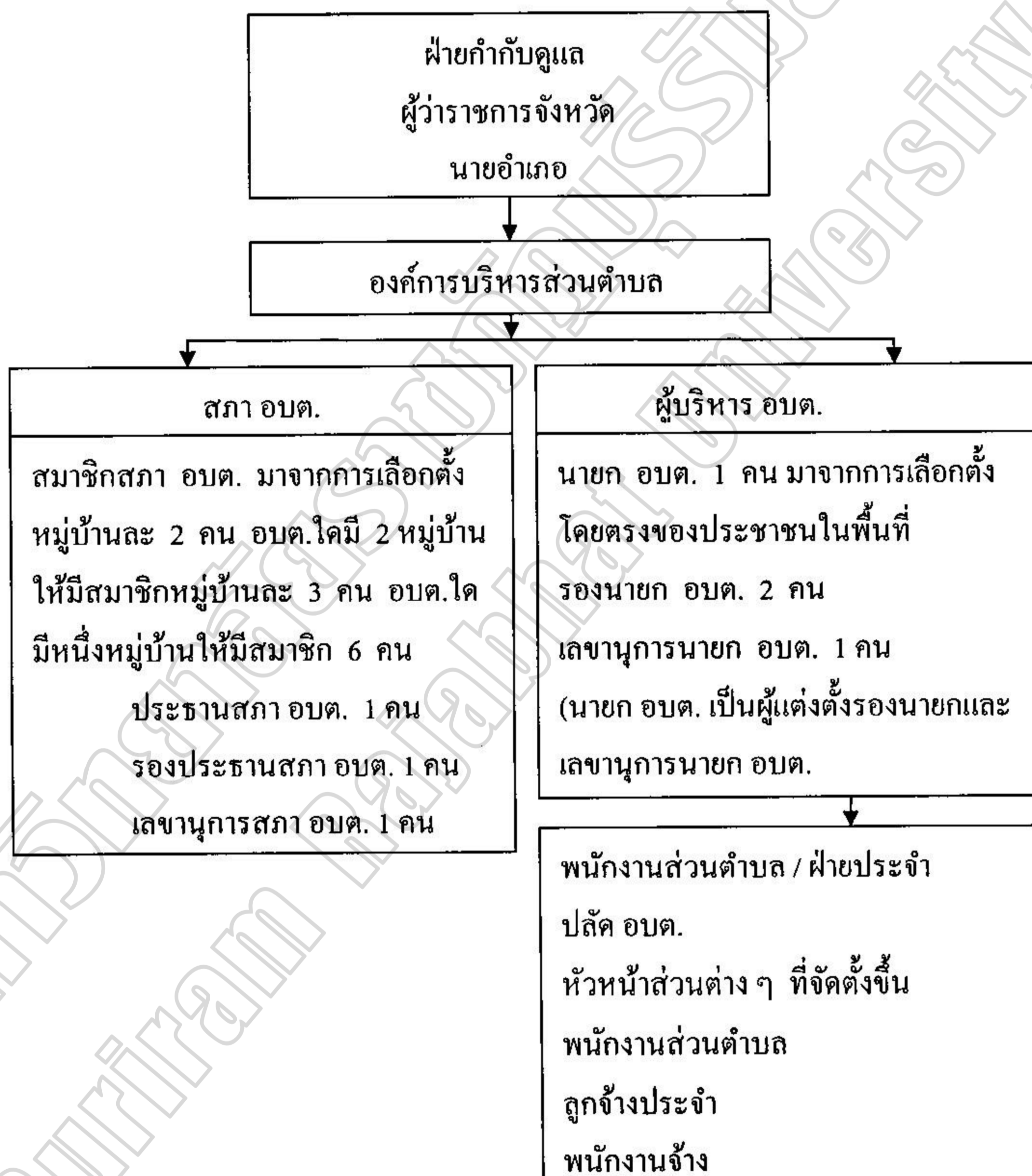
เมื่อนายอำเภอเห็นว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใดปฏิบัติการในทางที่อาจเป็นการเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเสียหายแก่ราชการและนายอำเภอได้ชี้แจงและแนะนำตักเตือนแล้วไม่ปฏิบัติตาม ในกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วนที่จะรอข้ามมิได้ให้นายอำเภอมีอำนาจออกคำสั่งระงับการปฏิบัติราชการของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ตามที่เห็นสมควรได้ แล้วให้รับรายงานผู้ว่าราชการจังหวัดทราบภายในสิบห้าวันเพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยสั่งการตามที่เห็นสมควร โดยเร็ว

การกระทำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ฝ่าฝืนคำสั่งของนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณีไม่มีผลผูกพันองค์การบริหารส่วนตำบล ดังภาพประกอบ 2.1

แผนภาพโครงสร้างรวมในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ภาพประกอบ

ดังนี้

ภาพประกอบ 1 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและ
องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552

ที่มา : พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม
ถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552

จากการศึกษาการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบลข้างต้นนี้ พอสรุปได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการปกครองที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีงบประมาณในการบริหารงาน มีอิสระในการทำงาน เป็นองค์กรที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนช่วยตอบสนองต่อความต้องการ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อน บำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้ทันทั่วถึง

บริบทองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา

กระทรวงมหาดไทย ประกาศจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อ พ.ศ. 2539 โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 40 และมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และให้โอนบรรดางบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ เรียกร้อง หนี้ต่าง ๆ และเจ้าหน้าที่ของสภาตำบลกระเบื้องนอกไปเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก

องค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก มีเขตตามเขตตำบล ตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ ยกเว้นส่วนที่อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาลที่มีอยู่ในตำบลนั้น กรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับแนวเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลใด ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบล นายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด และหัวหน้าฝ่ายบริหารของราชการบริหารส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องร่วมกันวินิจฉัย ซึ่งมีบริบทโดยสังเขปดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก. 2554 ก : 7-32)

1. สภาพทั่วไป

องค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอเมืองยาง มีระยะทางห่างจากอำเภอเมืองยางประมาณ 10 กิโลเมตร และอยู่ทางทิศตะวันออกของจังหวัดนครราชสีมา ห่างจากจังหวัดนครราชสีมา ระยะทางประมาณ 130 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ตำบลละหานปลาค้าว อำเภอเมืองยาง
ทิศใต้	ติดต่อกับ เทศบาลตำบลขุขันธ์และเทศบาลตำบลหนองบัววง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ เทศบาลตำบลเมืองยาง

2. ภูมิประเทศ

ภูมิประเทศทางภูมิศาสตร์ตั้งแต่ทิศเหนือเรื่อยลงมาถึงทิศใต้จะล้อมรอบด้วยน้ำสองสาย คือ ลำสะแทดและแม่น้ำมูล มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบลุ่มประมาณร้อยละ 80 ของพื้นที่ทั้งหมด และอีกร้อยละ 20 เป็นที่ดอน พื้นที่ราบลุ่มจะใช้ในการเกษตร เช่น ทำนาปลูกข้าว ส่วนที่เป็นพื้นที่ดอนจะใช้เป็นที่อยู่อาศัย เป็นที่ตั้งหมู่บ้าน บางส่วนเป็นที่สาธารณะของหมู่บ้านซึ่งยังคงสภาพเป็นป่าข้าง

เล็กน้อยบางส่วน ลักษณะของดินเป็นดินเหนียวปนทราย เหมาะแก่การทำเกษตร เช่น ทำนาปลูกข้าว ช่วงฤดูฝนจะประสบปัญหาน้ำท่วมทุกปี

3. พื้นที่

องค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก มีพื้นที่ประมาณ 65.13 ตารางกิโลเมตร ประมาณ 40,710 ไร่

3.1 พื้นที่ทำการเกษตร	จำนวน 37,648 ไร่
3.2 พื้นที่ทำนา	จำนวน 35,430 ไร่
3.3 พื้นที่ไม้ผลยืนต้น	จำนวน 504 ไร่
3.4 อื่น ๆ	จำนวน 1,384 ไร่

4. เขตการปกครอง

ตาราง 1 ตำบลกระเบื้องนอกแบ่งการปกครองเป็น 13 หมู่บ้าน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	หมายเหตุ
หมู่ที่ 1	บ้านโนนตะกอก	
หมู่ที่ 2	บ้านคอนใหญ่	
หมู่ที่ 3	บ้านโนนบ้านเก่า	
หมู่ที่ 4	บ้านกระเบื้องนอก	
หมู่ที่ 5	บ้านยาง	
หมู่ที่ 6	บ้านโนนสำโรง	
หมู่ที่ 7	บ้านหนองหัวคน	
หมู่ที่ 8	บ้านโนนสูงเหล็ก	
หมู่ที่ 9	บ้านพุทรา	
หมู่ที่ 10	บ้านเขว้า	
หมู่ที่ 11	บ้านโนนสูง	
หมู่ที่ 12	บ้านโนนมันแกว	
หมู่ที่ 13	บ้านโนนเจริญ	

5. ประชากร

มีประชากรในพื้นที่รวมทั้งสิ้น 7,113 คน แยกเป็นชาย 3,588 คน หญิง 3,525 คน

(สำนักทะเบียนอำเภอเมืองยาง : 2554)

6. สภาพเศรษฐกิจ

อาชีพ

1. เกษตรกร	จำนวน	2,333	ครอบครัว
2. ข้าราชการ	จำนวน	55	ครอบครัว
3. พนักงานหน่วยงานเอกชน	จำนวน	9	ครอบครัว
4. ธุรกิจส่วนตัว	จำนวน	3	ครอบครัว
5. รับจ้างทั่วไป	จำนวน	85	ครอบครัว
6. อื่น ๆ	จำนวน	139	ครอบครัว

หน่วยธุรกิจในหมู่บ้าน

1. ปั้มน้ำมันตลอด	จำนวน	15	แห่ง
2. ร้านค้า	จำนวน	61	แห่ง
3. ร้านซ่อมแซมรถยนต์	จำนวน	5	แห่ง
4. ร้านซ่อมรถเครื่อง	จำนวน	9	แห่ง
5. ร้านเสริมสวย	จำนวน	7	แห่ง
6. ร้านอาหาร	จำนวน	9	แห่ง
7. โรงสี	จำนวน	29	แห่ง

7. สภาพทางสังคม

การศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 5 แห่ง ได้แก่

1. โรงเรียนบ้านกระเบื้องวิทยาการ
2. โรงเรียนท่าเรือวิทยา
3. โรงเรียนจตุคามพิทยาคม
4. โรงเรียนท่าเขี่ยมวิทยายน
5. โรงเรียนกระเบื้องนอกพิทยาคม

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 4 ศูนย์ ได้แก่

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านดอนใหญ่
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านกระเบื้องนอก
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองหัวคน
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพุทรา

วัด/สำนักสงฆ์ จำนวน 6 แห่ง ได้แก่

1. วัดบ้านท่าเยี่ยม ตั้งอยู่บ้านเขว้า หมู่ที่ 10 ตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง
2. วัดบ้านพุทธาพัฒนาราม ตั้งอยู่บ้านพุทธา หมู่ที่ 9 ตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง
3. วัดศิริมงคล ตั้งอยู่บ้านหนองหัวคน หมู่ที่ 7 ตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง
4. วัดโนนลอย ตั้งอยู่บ้านกระเบื้องนอก หมู่ที่ 4 ตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง
5. วัดโพธิ์ทอง ตั้งอยู่บ้านโนนละกอ หมู่ที่ 1 ตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง
6. วัดสง่าท่าเรือ ตั้งอยู่บ้านคอนใหญ่ หมู่ที่ 2 ตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง

8. การบริการพื้นฐาน

การคมนาคม

การคมนาคมขององค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก มีถนนสายกระเบื้องนอก – บ้านบุงเบา ลักษณะของถนนเป็นถนนดินลงหินคลุก ถนนสายกระเบื้องนอก – อำเภอเมืองยาง ถนนสายบ้านโนนละกอ – บ้านเขว้า เป็นถนนสายหลัก ลักษณะของถนนเป็นถนนลาดยาง ปัจจุบันชำรุดหมดแล้ว นอกนั้นจะเป็นถนนดินลงหินคลุกและถนนดิน

การโทรคมนาคม

1. ตู้โทรศัพท์สาธารณะ	จำนวน	12	แห่ง
2. การไฟฟ้า ไม่มีไฟฟ้าใช้	จำนวน	15	ครัวเรือน

มวลชนจัดตั้ง

1. อสม.	จำนวน	141	คน
2. อปพร.	จำนวน	153	คน
3. อพป.	จำนวน	48	คน
4. ตำรวจอาสา	จำนวน	13	คน

9. โครงสร้างการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล

ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย

1. นายมีชัย มุ่งลา	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
2. นายนพรัตน์ จานดี	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
3. นายรุ่งชัย คอมไธสง	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
4. นายเสกสรร ฉวีวงศ์	เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก ประกอบด้วย

ชื่อ - สกุล	อายุ (ปี)	ตำแหน่ง	ระดับการศึกษา	ดำรง ตำแหน่งเมื่อ
1. นายสมศักดิ์ เนียนกระโทก	51	ประธานสภา อบต.	ม.ศ. 5	24 สิงหาคม 2551
2. นายจรัส หาญสุด	41	รองประธานสภา อบต.	ม. 6	24 สิงหาคม 2551
3. นายอานนท์ จันทกลาส	51	สมาชิก อบต. หมู่ที่ 1	ม. 6	24 สิงหาคม 2551
4. นายบุญลวด ยางนอก	56	สมาชิก อบต. หมู่ที่ 1	ม.3	5 มิถุนายน 2554
5. นายสังคม พลแสน	54	สมาชิก อบต. หมู่ที่ 2	ม. 6	24 สิงหาคม 2551
6. นายคำผิน ดีไว	49	สมาชิก อบต. หมู่ที่ 2	ป. 6	24 สิงหาคม 2551
7. นายจำลอง ศรีสอนรัมย์	54	สมาชิก อบต. หมู่ที่ 3	ม.ศ. 3	24 สิงหาคม 2551
8. นายสมมาตร ชนะนา	58	สมาชิก อบต. หมู่ที่ 4	ป. 4	24 สิงหาคม 2551
9. นายวิวัฒน์ ศรีซาคำ	51	สมาชิก อบต. หมู่ที่ 4	ม. 6	24 สิงหาคม 2551
10. นายสัญญา เอื้อไธสง	41	สมาชิก อบต. หมู่ที่ 5	ม. 6	24 สิงหาคม 2551
11. นางศิรินภากร อีอตระกุล	48	สมาชิก อบต. หมู่ที่ 6	ม. 6	24 สิงหาคม 2551
12. นางปราณี มั่นคง	32	สมาชิก อบต. หมู่ที่ 6	ม. 6	24 สิงหาคม 2551
13. นายสมพงษ์ ดาดี	54	สมาชิก อบต. หมู่ที่ 7	ม. 6	24 สิงหาคม 2551
14. นายกวน ทิวกระโทก	45	สมาชิก อบต. หมู่ที่ 7	ป. 6	24 สิงหาคม 2551
15. นางละอองศรี มนกา	43	สมาชิก อบต. หมู่ที่ 8	ม. 6	24 สิงหาคม 2551
16. นายอำนาจ ชนะนา	52	สมาชิก อบต. หมู่ที่ 8	ป. 4	24 สิงหาคม 2551
17. นายเชาว์ พึ่งน้ำ	43	สมาชิก อบต. หมู่ที่ 9	ป. 4	24 สิงหาคม 2551
18. นายปี เคนรัมย์	44	สมาชิก อบต. หมู่ที่ 9	ป. 4	24 สิงหาคม 2551
19. นายสงกา มาคน	46	สมาชิก อบต. หมู่ที่ 10	ป. 4	24 สิงหาคม 2551
20. นายวิเศษ ตะนาลำ	59	สมาชิก อบต. หมู่ที่ 10	ป. 4	24 สิงหาคม 2551
21. นายสมพงษ์ ยินดี	42	สมาชิก อบต. หมู่ที่ 11	ป. 6	5 กุมภาพันธ์ 2555
22. นางแพรวพราว สุกใส	48	สมาชิก อบต. หมู่ที่ 11	ปวส.	24 สิงหาคม 2551
23. นายเฉลียว ทนน้ำ	47	สมาชิก อบต. หมู่ที่ 12	ป. 6	24 สิงหาคม 2551
24. นายชัยณรงค์ พันธุ์เหล็ก	64	สมาชิก อบต. หมู่ที่ 12	ม. 3	24 สิงหาคม 2551
25. นายเทียนชัย กิตติสภนธ์	43	สมาชิก อบต. หมู่ที่ 13	ป. 6	8 มกราคม 2555
26. นางสมประสงค์ สิงห์ทอง	41	สมาชิก อบต. หมู่ที่ 13	ป. 4	24 สิงหาคม 2551

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธวัชชัย โตจีน (2544) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกเทศมนตรีตามความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลและสมาชิกสภาเทศบาล จังหวัดสระแก้ว พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกเทศมนตรี ตามลักษณะของพนักงานเทศบาลและสมาชิกเทศบาล จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านความสามารถในการบริหารงาน ด้านบุคลิกภาพ และด้านมนุษยสัมพันธ์ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกเทศมนตรี ตามลักษณะของพนักงานเทศบาลและสมาชิกสภาเทศบาล จังหวัดสระแก้ว โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) และได้พบว่ามี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านวิชาการ และด้านความสามารถในการบริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .5$) และมีด้านบุคลิกแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ชนิตา ศรีมหันโต (2550) ได้ทำการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารท้องถิ่นที่ประชาชนพึงประสงค์ในเขตเทศบาลนครนครยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านคุณธรรม และจริยธรรม ด้านสังคม ด้านวิสัยทัศน์ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการบริหารและการจัดการและด้านคุณลักษณะ (คุณสมบัติ) ส่วนตัว

มัน โชะ กาหลง (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลรูสะมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี พบว่า ในภาพรวมสูง เห็นว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลจำเป็นต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 6 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย ด้านสมรรถนะและความเป็นผู้นำ ด้านความสำเร็จและมีชื่อเสียง ด้านความรับผิดชอบ คุณธรรม จริยธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ด้านสถานภาพและความสัมพันธ์ ด้านสถานการณ์

วิชัย ถิละกุลเกียรติชัย (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่องคุณลักษณะผู้บริหารท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ผู้มีความรู้ความสามารถ ผู้มีบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ มีคุณธรรมจริยธรรมความซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามพบว่า อายุ ระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันมองคุณลักษณะผู้บริหารท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปฐมพงษ์ ภูกันดาร (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกุดโดน อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ประชาชนมีความ

คิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกุดโดน อำเภอ ห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก คือ ด้านลักษณะส่วนตัว ด้านคุณธรรม / จริยธรรม ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความเป็นผู้นำและด้านความรู้ความสามารถ และ ประชาชนที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ประชาชนที่มี อาชีพต่างกันมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับคุณลักษณะดังกล่าวไม่แตกต่างกัน

พิเชษฐ มุกดา (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ท้องถิ่นตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลตลาดโพธิ์ อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำได้ดังนี้ ด้านความรับผิดชอบ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการบริหาร ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้าน คุณลักษณะส่วนตัว ตามลำดับ และความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของประชาชนที่มีจำนวน มากที่สุดคือ ผู้บริหารท้องถิ่นควรจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นให้ครอบคลุมทุกด้าน รองลงมาคือ ผู้บริหารท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับประชาชนเท่าเทียมกัน ผู้บริหารท้องถิ่นควรลง พื้นที่ใกล้ชิดประชาชน เพื่อรับทราบปัญหา และควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมกับ องค์การบริหารส่วนตำบลให้มากกว่านี้ ตามลำดับ

รณกฤต ทะนิตะ (2553) ได้ศึกษาคุณลักษณะนักรการเมืองท้องถิ่นตามความคาดหวังของ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ พบว่า คุณลักษณะนักรการเมืองท้องถิ่นตามความคาดหวังของ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรู้ความสามารถ และด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำได้ดังนี้ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการปฏิบัติงาน และด้านธรรมาภิบาล ตามลำดับ และความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ตามความคาดหวังของประชาชนมีจำนวนมากที่สุดคือ ต้องการให้นักการเมือง ร่วมมือกันปฏิบัติงาน ไม่ควรแบ่งฝักแบ่งฝ่ายทางการเมือง รองลงมาคือ ควรพัฒนาชุมชนทุกชุมชน ให้ทั่วถึง และเท่าเทียมกัน และควรจัดสรรงบประมาณลงสู่ชุมชนให้มากกว่านี้ ตามลำดับ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนตำบลในแนวคิดของนักวิชาการ นักการศึกษา จะมีความคล้ายคลึงกัน และเมื่อพิจารณาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ในภาพรวม จะมีคุณลักษณะที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถ จัดเป็นกลุ่มเพื่อใช้ในการศึกษาเพิ่มเติมได้ ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้จัดกลุ่มคุณลักษณะ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อใช้ในการศึกษาเป็น 3 ด้าน คือ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านลักษณะทางความสามารถ ด้านลักษณะบุคลิกภาพ เพื่อที่จะศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา โดยผู้วิจัยนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา ใน 13 หมู่บ้าน จำนวน 7,113 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95.5 % และความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 146) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 381 คน แล้วทำการสุ่มกระจายไปยังหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างปรากฏดังตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้าน

ชื่อหมู่บ้าน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง
หมู่ที่ 1 บ้านโนนตะกอ	358	19
หมู่ที่ 2 บ้านคอนใหญ่	785	42
หมู่ที่ 3 บ้านโนนบ้านเก่า	582	31

ตาราง 2 (ต่อ)

ชื่อหมู่บ้าน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง
หมู่ที่ 4 บ้านกระเบื้องนอก	698	37
หมู่ที่ 5 บ้านยาง	660	35
หมู่ที่ 6 บ้านโนนสำโรง	389	21
หมู่ที่ 7 บ้านหนองหัวคน	614	33
หมู่ที่ 8 บ้านโนนงูเห่าล้อม	364	19
หมู่ที่ 9 บ้านพุทรา	524	28
หมู่ที่ 10 บ้านเขว้า	641	34
หมู่ที่ 11 บ้านโนนสูง	363	19
หมู่ที่ 12 บ้านโนนมันแกว	666	35
หมู่ที่ 13 บ้านโนนเจริญ	469	25
รวม	7,133	381

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก จำแนกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านลักษณะทางความสามารถ ด้านลักษณะบุคลิกภาพ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบเปิด (Open-ended Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้วเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร บทความและรายงานวิจัยเป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับทฤษฎีแนวคิดและหลักการ ตลอดจนสภาพและปัญหาของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา

2.2 นำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม

2.3 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
โครงสร้าง

2.4 ปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Frce Validily) จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

2.4.1 ดร.ผดุงชาติ ยงค์ คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

2.4.2 ดร.กระพัน ศรีงาน รองคณบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนาคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

2.4.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์น้อย สุปิงคลัด รองนายกเทศมนตรี เทศบาล
เมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบ จากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขและเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาอีกครั้งแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

2.6 นำแบบสอบถามไปทดลอง (Try out) ใช้กับประชาชนในเขตตำบลละหานปลาค้าว อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8011 ซึ่งผ่านเกณฑ์สามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ส่งถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามกลุ่มเป้าหมายในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา

3. แบบสอบถาม จำนวน 381 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้ จำนวน 381 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการรวบรวมข้อมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ
2. ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอกตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เสนอเป็นตารางประกอบคำอธิบายเป็นความเรียง เป็นรายด้าน เป็นรายข้อ
3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดทำคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบการบรรยาย
4. เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 111)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51-5.00	คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก
2.51-3.50	คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50	คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย
1.00-1.50	คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค
2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้
  - 2.1 ร้อยละ
  - 2.2 ค่าเฉลี่ย
  - 2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา ดำเนินการตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อการเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ ดังนี้

- $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏผลดังตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่าง	381	100.00
1. เพศ		
1.1 ชาย	189	49.61
1.2 หญิง	192	50.39
2. อายุ		
2.1 18 – 30 ปี	20	5.25
2.2 31 – 40 ปี	90	23.62
2.3 41 – 50 ปี	141	37.01
2.4 51 – 60 ปี	105	27.56
2.5 61 ปีขึ้นไป	25	6.56
3. สถานภาพสมรส		
3.1 โสด	31	8.14
3.2 สมรส	336	88.19
3.3 หม้าย / หย่า	14	3.67
3.4 อื่น ๆ	0	0.00
4. ระดับการศึกษา		
4.1 ประถมศึกษา	12	3.15
4.2 มัธยมศึกษาตอนต้น	92	24.15
4.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	161	42.26
4.4 ปวส. / อนุปริญญา	82	21.52
4.5ปริญญาตรี	30	7.87
4.6 สูงกว่าปริญญาตรี	4	1.05

ตาราง 3 (ต่อ)

ลักษณะตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. อาชีพ		
5.1 เกษตรกร / ทำเกษตรกรรม	217	56.96
5.2 รับจ้าง	43	11.29
5.3 ค้าขาย	44	11.55
5.4 รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	28	7.35
5.5 ธุรกิจส่วนตัว	11	2.89
5.6 บริษัท / ห้างร้าน	38	9.97
6. รายได้ต่อเดือน		
6.1 ต่ำกว่า 5,000 บาท	220	57.74
6.2 5,001 – 10,000 บาท	89	23.36
6.3 10,001 – 20,000 บาท	69	18.11
6.4 20,001 บาทขึ้นไป	3	0.79

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 381 คน เมื่อจำแนกตามเพศ เป็นชาย จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 49.61 เป็นหญิง จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 50.39

เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ ปรากฏว่า ช่วงอายุ 41 – 50 ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 37.01 รองลงมาช่วงอายุ 51 – 60 ปี จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 27.56 ส่วนที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ ช่วงอายุ 18 – 30 ปีขึ้นไป จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.25

เมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรส ปรากฏว่า สมรส มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 336 คน คิดเป็นร้อยละ 88.19 รองลงมา โสด จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 8.14 ส่วนที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ หม้าย / หย่า จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.67

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ปรากฏว่าจบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 42.26 รองลงมาจบมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 24.15 ส่วนที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.05

เมื่อจำแนกตามอาชีพ ปรากฏว่า อาชีพเกษตรกร / ทำเกษตรกรรม มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 56.96 รองลงมา ค้าขาย จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.55 ส่วนที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.89

เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือน ปรากฏว่า รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 57.74 รองลงมา รายได้ 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 23.36 ส่วนที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ รายได้ 20,001 บาทขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.79

ตอนที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา ปรากฏดังตาราง 4 - 7 ดังนี้

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล			
1. ด้านลักษณะทางกายภาพ	4.05	0.63	มาก
2. ด้านลักษณะทางความสามารถ	3.90	0.69	มาก
3. ด้านลักษณะบุคลิกภาพ	3.90	0.69	มาก
รวมเฉลี่ย	3.95	0.67	มาก

จากตาราง 4 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำได้ดังนี้ ด้านลักษณะทางกายภาพ ($\bar{X} = 4.05$) ด้านลักษณะทางความสามารถ ($\bar{X} = 3.90$) และด้านลักษณะบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 3.90$) ตามลำดับ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา ด้านลักษณะทางกายภาพ โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล			
ด้านลักษณะทางกายภาพ			
1. มีความสูงอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน	3.20	0.79	ปานกลาง
2. มีบุคลิกดี	3.96	0.69	มาก
3. มีอายุ 25 – 60 ปี	4.06	0.65	มาก
4. มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง	4.45	0.52	มาก
5. มีการแต่งกายดี สุภาพ เรียบร้อย	4.02	0.65	มาก
6. ทำงานได้ทุกพื้นที่	4.09	0.61	มาก
7. มีทีมงานให้การสนับสนุนระดับผู้นำชุมชน	4.15	0.63	มาก
8. นโยบายการทำงาน หลักการทำงาน ชัดเจนและเป็นไปได้	4.47	0.50	มาก
รวมเฉลี่ย	4.05	0.63	มาก

จากตาราง 5 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา ด้านลักษณะทางกายภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 1. อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 8. นโยบายการทำงาน หลักการทำงาน ชัดเจนและเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.47$) รองลงมา คือ ข้อ 4. มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง ($\bar{X} = 4.45$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 1. มีความสูงอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ($\bar{X} = 3.20$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา ด้านลักษณะทางความสามารถ โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล			
ด้านลักษณะทางความสามารถ			
9. มีความรู้ สติปัญญา ความเฉลียวฉลาด	3.98	0.67	มาก
10. มีความสามารถในการพูดในที่สาธารณะ	3.56	0.72	มาก
11. มีปฏิภาณไหวพริบ	3.98	0.64	มาก
12. การปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี	3.86	0.69	มาก
13. มีความสามารถในการสื่อสาร ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้	3.52	0.65	มาก
14. ความขยันหมั่นเพียร ทุ่มเท กระตือรือร้นในการทำงาน	3.79	0.71	มาก
15. ความมีเหตุผล	4.07	0.72	มาก
16. ความมีวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.87	0.67	มาก
17. การแก้ไขปัญหาให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย	3.86	0.75	มาก
18. การมีวุฒิการศึกษาสูง (ระดับปริญญาตรีขึ้นไป)	4.27	0.71	มาก
19. การมีประสบการณ์ด้านการบริหารงาน	4.23	0.74	มาก
รวมเฉลี่ย	3.90	0.69	มาก

จากตาราง 6 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา ด้านลักษณะทางความสามารถ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 18. การมีวุฒิการศึกษาสูง (ระดับปริญญาตรีขึ้นไป) ($\bar{X} = 4.27$) รองลงมา คือ ข้อ 19. การมีประสบการณ์ด้านการบริหารงาน ($\bar{X} = 4.23$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 13. มีความสามารถในการสื่อสารใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ ($\bar{X} = 3.52$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา ด้านลักษณะบุคลิกภาพ โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล			
ด้านลักษณะบุคลิกภาพ			
20. การควบคุมอารมณ์และการแสดงออกทางอารมณ์	4.11	0.79	มาก
21. ความมีจิตใจหนักแน่น สุขุมเยือกเย็น	3.98	0.84	มาก
22. มีความน่าเชื่อถือ	4.08	0.78	มาก
23. มีอุปนิสัยเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือผู้อื่น	3.91	0.77	มาก
24. ความมีการเสียดสี	4.22	0.77	มาก
25. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	4.30	0.71	มาก
26. มีคุณธรรม จริยธรรม	4.16	0.78	มาก
27. รักษาสิ่งจะ พูดจริงทำจริง มีความรับผิดชอบ	4.18	0.72	มาก
28. มีความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงาน	4.18	0.74	มาก
29. มีนิสัยรักการเรียนรู้ แสวงหาความก้าวหน้า	4.08	0.81	มาก
30. เชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	4.06	0.79	มาก
รวมเฉลี่ย	4.11	0.77	มาก

จากตาราง 7 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา ด้านลักษณะบุคลิกภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 25. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ($\bar{X} = 4.30$) รองลงมา คือ ข้อ 24. ความมีการเสียดสี ($\bar{X} = 4.22$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 23. มีอุปนิสัยเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือผู้อื่น ($\bar{X} = 3.91$)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ปรากฏดังตาราง 8 ดังนี้

ตาราง 8 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ลำดับที่	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ต้องการให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลร่วมมือกันปฏิบัติงาน ไม่ควรแบ่งฝักแบ่งฝ่ายทางการเมือง	76	34.39
2	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ความสำคัญกับประชาชนเท่าเทียมกัน เป็นตัวแทน เป็นตัวประสานงาน และรับฟังปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน เพื่อนำไปพัฒนาและแก้ไขปรับปรุง เสนอแนะ ในการพัฒนาหมู่บ้านให้เจริญรุ่งเรือง	65	29.41
3	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ความสำคัญในการเป็นผู้นำในการเข้าร่วมกิจกรรมในหมู่บ้านและในตำบลให้มากกว่านี้	53	23.98
4	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ความรู้ ให้คำแนะนำกับประชาชนในบทบาท อำนาจหน้าที่ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มากกว่านี้	27	12.22
รวม		221	100

จากตาราง 8 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ต้องการให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลร่วมมือกันปฏิบัติงาน ไม่ควรแบ่งฝักแบ่งฝ่ายทางการเมือง คิดเป็นร้อยละ 34.39 รองลงมา คือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ความสำคัญกับประชาชนเท่าเทียมกัน เป็นตัวแทน เป็นตัวประสานงาน และรับฟังปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน เพื่อนำไปพัฒนาและแก้ไข ปรับปรุง เสนอแนะ ในการพัฒนาหมู่บ้านให้เจริญรุ่งเรือง คิดเป็นร้อยละ 29.41 และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ความสำคัญในการเป็นผู้นำในการเข้าร่วมกิจกรรมในหมู่บ้านและในตำบลให้มากกว่านี้ คิดเป็นร้อยละ 23.98 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
  - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
  - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของทาโร ยามาเน่ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 381 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาและมีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทะนาค้าว อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 30 คน ซึ่งมีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.8011

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขออนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ขอนหนังสือถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา ด้วยตนเอง แบบสอบถามจำนวน 381 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้ 381 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่
หาค่าร้อยละ

4.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาโดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกัน แล้วแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า ได้ดังนี้ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านลักษณะทางความสามารถ และด้านลักษณะบุคลิกภาพ ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ต้องการให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลร่วมมือกันปฏิบัติงาน ไม่ควรแบ่งฝักแบ่งฝ่ายทางการเมือง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ความสำคัญกับประชาชนเท่าเทียมกัน เป็นตัวแทน เป็นผู้ประสานงาน และรับฟังปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน เพื่อนำไปพัฒนาและแก้ไข ปรับปรุง เสนอแนะ ในการพัฒนาหมู่บ้านให้เจริญรุ่งเรือง และสมาชิก

สภาพองค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ความสำคัญในการเป็นผู้นำในการเข้าร่วมกิจกรรมในหมู่บ้าน และในตำบลให้มากกว่านี้ ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา ทั้ง 3 ด้าน ทำให้ทราบถึงระดับความคิดเห็นของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา มีแนวทางที่จะส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจ อันจะเป็นข้อมูลให้องค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา นำไปปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงาน ซึ่งสามารถอภิปรายผลดังนี้

1. จากการศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านลักษณะทางความสามารถ ด้านลักษณะบุคลิกภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะในยุคโลกาภิวัตน์ในปัจจุบันประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึงเกี่ยวกับลักษณะผู้นำ ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับลักษณะผู้นำ จึงมีความต้องการสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีนโยบายการทำงาน หลักการทำงาน ชัดเจนและเป็นไปได้ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การมีวุฒิการศึกษาสูง (ระดับปริญญาตรีขึ้นไป) ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชัย สิละกุลเกียรติชัย (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องคุณลักษณะผู้บริหารท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะผู้บริหารท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

- 2.1 ผลการวิจัยด้านลักษณะทางกายภาพ พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ประชาชนให้ความสำคัญของภาพลักษณ์ผู้นำในด้านลักษณะทางกายภาพ ในปัจจุบันนี้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใดที่มีภาพลักษณ์ผู้นำในการที่มีนโยบายการทำงาน ชัดเจนและเป็นไปได้ มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง มีทีมงานให้การสนับสนุนระดับผู้นำชุมชน ก็จะทำให้สามารถพัฒนา

หมู่บ้านให้เจริญรุ่งเรืองได้ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของ สมพงษ์ เกษมสิน ได้กล่าวว่า ลักษณะทางกายภาพ เป็นคุณลักษณะที่มีความจำเป็นสำหรับผู้นำ การที่ผู้นำมีลักษณะทางกายภาพที่ดีจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

2.2 ผลการวิจัยด้านลักษณะทางความสามารถ พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าประชาชนให้ความสำคัญกับการบริหารท้องถิ่น และมีความต้องการสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูง (ระดับปริญญาตรีขึ้นไป) มีประสบการณ์ในการบริหารงาน มีเหตุผล เข้ามาเป็นผู้นำ เป็นผู้ประสานงาน รับฟังปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน เพื่อนำไปพัฒนาและแก้ไขปรับปรุง เสนอแนะ ในการพัฒนาหมู่บ้านให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของปฐมพงษ์ ภูกันดาร (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกุดโดน อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านความรู้ความสามารถ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2.3 ผลการวิจัยด้านลักษณะบุคลิกภาพ พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนมีความต้องการผู้นำที่มีลักษณะบุคลิกภาพ เช่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีการเสียสละ รักษาสัตย์จะ พูดจริงทำจริง มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงาน เพราะผู้นำที่มีลักษณะบุคลิกภาพที่ดีในการมีมนุษยสัมพันธ์ดี ก็จะทำให้การปฏิบัติงาน การติดต่อประสานงาน บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัชชัย โดจิน (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกเทศมนตรีตามความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลและสมาชิกสภาเทศบาล จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า ด้านบุคลิกภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ต้องการให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลร่วมมือกันปฏิบัติงาน ไม่ควรแบ่งฝักแบ่งฝ่ายทางการเมือง เหตุผลที่การที่นักการเมืองท้องถิ่นท่านใดที่ลงสมัครขอเป็นตัวแทนของประชาชนในตำแหน่งทางการเมืองในปัจจุบัน กลุ่มการเมืองท้องถิ่น ได้เกิดการชักชวน ชักนำ ให้ประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งทางความคิด และเกิดการกระทบต่อความสามัคคีในชุมชน ดังนั้นนักการเมืองท้องถิ่นควรคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ รณกฤต ทะนิตะ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะนักการเมืองท้องถิ่นตามความคาดหวังของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ต้องการให้นักการเมืองร่วมมือกันปฏิบัติงาน ไม่ควรแบ่งฝักแบ่งฝ่ายทางการเมือง

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้ประชาชนมาใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยนำข้อมูลที่ได้มาประชาสัมพันธ์ หรือสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนรู้จักเลือกถึงคุณลักษณะของผู้นำที่จะมาเป็นตัวแทนของประชาชนในหมู่บ้านและเป็นตัวแทนในการพัฒนาหมู่บ้าน ตำบลของตนเอง ตลอดจนผู้ประสงค์จะลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาใช้ปรับปรุงและสร้างคุณลักษณะบางประการให้พึงประสงค์และตรงตามความต้องการของประชาชน ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านลักษณะทางกายภาพ ฉะนั้นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา หรือผู้ที่ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชนในทางการเมืองท้องถิ่น ถ้ามีลักษณะทางกายภาพที่โดดเด่น เด่นชัด เช่น นโยบายการทำงาน ชัดเจนและเป็นไปได้ เพราะนักการเมืองท้องถิ่นที่มีภาพลักษณ์ทางกายภาพแสดงออกมาเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนและสามารถปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จได้ มีโอกาสที่ประชาชนจะเลือกเป็นตัวแทนและได้รับชัยชนะในการลงเลือกตั้งครั้งนั้น ๆ

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านลักษณะบุคลิกภาพ ดังนั้น สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา หรือนักการเมืองท้องถิ่น หากมีลักษณะบุคลิกภาพที่ไม่โดดเด่น ก็จะเป็นอุปสรรค เป็นปัญหา ฉะนั้น ผู้ที่อาสาจะเป็นตัวแทนต้องมีบุคลิกภาพ เช่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เพราะผู้นำท้องถิ่นต้องเป็นกันเอง ไม่ถือตัว พุดคุยกับประชาชนด้วยความยิ้มแย้ม แจ่มใส ในการที่จะขออาสาสมัครเป็นตัวแทนของประชาชนในตำแหน่งทางการเมืองอื่น ๆ ด้วย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา และท้องถิ่นในพื้นที่อื่น ๆ

2.2 ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ หรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งจะช่วยให้ทราบความต้องการที่แท้จริงของประชาชนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำข้อมูลไปใช้ต่อไป

2.3 ควรมีการวิจัยถึงปัจจัยหรือผลกระทบต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง. (2538). **คู่มือปฏิบัติงานสภาตำบลและองค์การบริหารส่วน ตำบล**. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2553). **รวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ ฯ : ส่วนวิจัยและพัฒนาระบบ รูปแบบและโครงสร้าง สำนักพัฒนาระบบและโครงสร้าง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- กวี วงศ์พุม. (2539). **ภาวะผู้นำ**. กรุงเทพฯ ฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาชีพบัญชี.
- กมลัญ วรพิทยุต. (2548, 3 พฤศจิกายน). "ผู้นำ ในฝันของสังคมไทย." **มติชนรายวัน**. หน้า 6.
- กิติมา ปรีดีคิลก. (2539). **ทฤษฎีบริหารองค์การ**. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- โกวิทช์ พวงงาม. (2544). **การปกครองท้องถิ่นไทยหลักการและมติใหม่ในอนาคต**. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ ฯ : วิญญูชน.
- _____. (2546). **การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมติใหม่ในอนาคต**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ ฯ : วิญญูชน.
- _____. (2548). **การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมติใหม่ในอนาคต**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ ฯ : วิญญูชน.
- _____. (2552). **การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมติใหม่ในอนาคต**. พิมพ์ครั้งที่ 7 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ ฯ : วิญญูชน.
- โกวิทช์ พวงงาม และอลงกรณ์ อรรคแสง. (2547). **คู่มือมติใหม่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน**. กรุงเทพฯ ฯ : เสมาธรรม.
- ขนิษฐา อุ่นวิเศษ. (2550). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่สกลนคร เขต 3**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สกลนคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เจริญผล สุวรรณโชติ. (2542). **ทฤษฎีการบริหาร**. กรุงเทพฯ ฯ : อักษรไทย.
- ชนิตา ศรีมหันโต. (2550). **คุณลักษณะผู้บริหารท้องถิ่นที่ประชาชนพึงประสงค์ของเทศบาลนครยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา**. การศึกษาอิสระ ปร.ม. (การปกครองท้องถิ่น). ขอนแก่น : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). **การปกครองส่วนท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.

- ดำรงแสงใส. (2551). **แบบภาวะผู้นำและความพึงพอใจของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา**
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่อุบลราชธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).
 อุบลราชธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ตุลา มหาสุชานนท์. (2545). **หลักการจัดการ หลักการบริหาร. กรุงเทพฯ :** ธนัชการพิมพ์.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2546). **การบริหารสู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ :** ประชุมช่าง.
- ธวัชชัย โตจีน. (2544). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกเทศมนตรี ตามทัศนะของพนักงาน**
เทศบาลและสมาชิกสภาเทศบาล จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหาร
การศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิตย สัมมาพันธ์. (2546). **ภาวะผู้นำพลังขับเคลื่อนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ. กรุงเทพฯ :**
 อินโนกราฟฟิกส์.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2546). **การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :** ดอกหญ้า.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). **การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :** สุวีริยาสาส์น.
- ปฐมพงษ์ ภูกันดาร. (2552). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล**
กุดโดน อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รป.ม.
(นโยบายสาธารณะ). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.**
พิมพ์ครั้งที่ 2. บุรีรัมย์ : สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปริญญา เทวานฤมิตรกุล. (2544). **สิทธิเสรีภาพการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน.**
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- พงศ์สัณห์ ศรีสมทรัพย์. (2546). **การบริหารส่วนท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :**
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พนัส หันนาคินทร์. (2542). **หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ :** ไทยวัฒนาพานิช.
- พิเชษฐ์ มุกดา. (2553). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารท้องถิ่นตามความคิดเห็นของ**
ประชาชนในเขตตำบลลาดไทร อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา. การค้นคว้าอิสระ
รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พิทยา แสงแผ้ว. (2551). **ภาวะผู้นำ คุณธรรมและจริยธรรม สำหรับผู้บริหาร. สืบค้นเมื่อ**
 25 กันยายน 2555, จาก [http : //gotoknow.org](http://gotoknow.org)
- ภารดี อนันต์นำวี. (2551). **หลักการ แนวคิดทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.**
(การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ภิรมย์ ถินถาวร. (2551). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครูโรงเรียนในอำเภอบ้านโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มันโษะ กาหลง. (2551). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลรูสะมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี. การศึกษาอิสระ ปร.ม. (การปกครองท้องถิ่น). ขอนแก่น : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รณกฤต ทะนิต๊ะ. (2553). คุณลักษณะนักการเมืองท้องถิ่นตามความคาดหวังของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์. การค้นคว้าอิสระ ปร.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2544). ภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ : ธนรัชการพิมพ์.
- โรงพยาบาลราชบุรี, งานเวชระเบียน. (2554). หลักการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ. สืบค้นเมื่อ 28 เมษายน 2554, จาก <http://rbh-refer.blogspot.com/>
- วิชัย ลีละกุลเกียรติชัย. (2551). คุณลักษณะผู้บริหารท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางค้อ จังหวัดระยอง. การศึกษาอิสระ ปร.ม. (การปกครองท้องถิ่น). ขอนแก่น : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2545). การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น : สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และไทย. กรุงเทพฯ : โฟร์เพซ.
- ศิริพงษ์ ศรีชัยรมย์รัตน์. (2542). คุณแจตุ้ความเป็นเลิศทางการบริหารคน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวนิต เสาธานนท์. (2542). ภาวะผู้นำ. นครราชสีมา : สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์. (2547). สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย. หมวดโครงสร้างภายนอก : รัฐธรรมนูญกับการปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : บริษัท ธรรมดาเพลส จำกัด.
- สยาม คำปรีดา. (2547). สังกมกับการปกครอง. กรุงเทพฯ : ไทยรายวัน.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2545). ภาวะผู้นำ : ทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : บุคส์ลิงก์.
- สุธี สุทธิสมบูรณ์ และ สมาน รังสิโยภุญณ์. (2537). หลักการบริหารเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : บริษัทประชาชน จำกัด.
- _____. (2549). หลักการบริหารเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 16. กรุงเทพฯ : บริษัทประชาชน จำกัด.

สุรัสวดี ราชกุลชัย. (2547). การวางแผนและการควบคุมทางการบริหาร. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. (2545). การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.
กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2546). การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2553). รายงานประจำปี 2553 คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา, กลุ่มงานมาตรฐานการบริหารงาน
บุคคลท้องถิ่น. (2554). คู่มือการจัดทำแผนอัตรากำลัง 3 ปี (2555-2557) ขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น. นครราชสีมา : กลุ่มงานมาตรฐานการบริหารงาน
บุคคลท้องถิ่น สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา.

สำนักทะเบียนอำเภอเมืองยาง, งานทะเบียนราษฎร. (2554). ประชากรตำบลกระเบื้องนอก.
นครราชสีมา : สำนักทะเบียนอำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา.

องค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก. (2554 ก). แผนพัฒนาสามปี (2555 – 2557).
นครราชสีมา : งานนโยบายและแผน องค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก.

_____. (2554 ข). รายงานผลการดำเนินงานประจำปี 2554. นครราชสีมา :
รจนการพิมพ์.

Clark, J. J. (1957). **Outline of Local Government of the United Kingdom.** London :
Sir Issac Pitman and Son, Ltd.

Dessler, G. (2004). **Management, Principles and Practices for Tomorrow's Leaders.**
New Jersey : Pearson Education.

Fayol, H. (1949). **General and Industrial Management.** London : Sir Isaac Pitman & Sons,
LTD.

Gibson, J. L., Ivancevich, J. M., & Donnelly, J. H. (1997). **Organization Behavior Structure
Process.** 9th ed. New York : McGraw-Hill.

Gulick, L. (1936). Notes on the Theory of Organization In. L. Gulick & L. Urwick (Eds.),
Papers on the Science of Administration, New York : Institute of Public
Administration.

- Hartog, D. N., & Koopman, P. L. (2001). **Leadership in Organization** : Handbook of Industrial, Work, and Organizational Psychology : Organizational Psychology. London : Sage.
- Holloway, W. V. (1951). **State and Local Government in the United States**. New York : McGraw-Hill.
- Mongtagu, H. G. (1984). **Comparative Local Government**. Great Britain : William Brendon and Son Ltd.
- Nelson, D. L., & Quick, J. C. (1997). **Organizational Behavior : Foundations Realities, and Challenges**. New York : West Publishing Company.
- Robbins, S. P. (1980). **The Administrative Process**. 2nd ed. London : Prentice-Hal.
Organizational behavior : Concepts, controversies, and applications. Upper Saddle, NJ : Allyn and Bacon.
- Simon, H. A. (1957). **Administrative Behavior, A Study of Decision-Making Processes in Administrative Organization**. 2nd ed. New York : Macmillan.
- Stogdill, R. M. (1948). **Handbook of Leadership: A Survey of the Literature**. New York : Free Press.
- Trewatha, R. L. & Newport, G. M. (1982). **Management**. Plano Texas : Business Publication.
- Wit, D. (1967). **A Comparative Survey of Local Govt. and Administration**. Bangkok : Kurusapha Press.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๒๕๓

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๘ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบขออนุญาตเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.มตุงชาติ ยั่งยืน

ด้วย นายสมักร บุณมาสุข นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง คุณลักษณะที่พึง
ประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก
อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คະเนวัน เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ
และประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการ
ทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุญาตและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๓ ๓๒๒๓, ๐ ๔๔๖๐ ๓๖๓๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๓ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๒๕๓

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๘ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบขออนุญาตเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.กระพัน ศรีงาน

ด้วย นายสมิคร บุบผาสุข นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง คุณลักษณะที่พึง
ประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก
อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ
และประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการ
ทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๓๒๒๓, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๓๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๒๕๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๓๐๐๐

๒๘ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบขออนุญาตเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์น้อย สุปิงคลัต

ด้วย นายสมักร บุณมาสุข นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง คุณลักษณะที่พึง
ประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก
อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ
และประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการ
ทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๓ ๓๒๒๓, ๐ ๔๔๖๐ ๓๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๓ ๒๘๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๓๖๑

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๕ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุญาตทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายกองคํการบรหการส่วนตําบลลหทานปลาคํว

ด้วย นายสมศคร บุนผาสุข นศคศการระดับปรญญาโท หลศศตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร มหาวิทยาลัยราชภฏบุรีรัมย์ กําลังศคษาและการคํนควํวอศระ เรือง คุณลักษณะที่พศประสงค
ของสมาชิกสภาองคการบรหการส่วนตํابل ตามความคศเห็นของประชาชนในเขตตํابلกระเบองนอก อําเภอ
เมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา โดยมี รองศาสตราจารย์ประศัน คะเนวัน เป็นที่ปรศษาการคํนควํวอศระ ในการนี้
นศคศการมีความประสงคในการทดลองใชเครื่องมือในการวจศยที่จะใชกับกลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของ
เครื่องมือในการวจศย

ดั่งนั้นจึงขออนุญาตให นายสมศคร บุนผาสุข ใชเครื่องมือในการวจศยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับกําหนดการ
ทํางานผู้ทํการวจศยจะประสานในรายละเอศยอศคครั้ง มหาวิทยาลัยราชภฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างย่งว่าคงได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยศศ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อไปรตออนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถศ

X Slek

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุเศศบ ละองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๓๖๒

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๗ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน นายองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก

ด้วย นายสมิคร บุนผาสุข นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง คุณลักษณะที่พึง
ประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก
อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจก
แบบสอบถาม ผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลใน
หน่วยงานของท่านด้วย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๓๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๓๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามสำหรับการค้นคว้าอิสระ

เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอกตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน กรุณาตอบแบบสอบถามนี้ตามความคิดเห็นอย่างอิสระ ให้ครบทุกข้อ ทุกตอน กรุณาตอบแบบสอบถามด้วยตัวของท่านเอง และไม่ต้องลงชื่อในแบบสอบถาม การตอบแบบสอบถามครั้งนี้จะ ไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านแต่อย่างใด จะเป็นสารสนเทศนำเสนอข้อมูลต่อประชาชนในเขตตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา และใช้เป็นแนวทางปรับปรุง แก้ไข พัฒนา เผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

สมักร บุษผาสุข

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

เบอร์ติดต่อ 08-72473500

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

18 – 30 ปี

31 – 40 ปี

41 – 50 ปี

51 – 60 ปี

61 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพสมรส

โสด

สมรส

หม้าย / หย่า

อื่น ๆ

4. ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น

มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.

ปวส. / อนุปริญญา

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

5. อาชีพ

เกษตรกร / ทำเกษตรกรรม

รับจ้าง

ค้าขาย

รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ

ธุรกิจส่วนตัว

บริษัท / ห้างร้าน

6. รายได้ต่อเดือน

ต่ำกว่า 5,000 บาท

5,001 – 10,000 บาท

10,001 – 20,000 บาท

20,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในข้อที่ตรงกับความพึงประสงค์ของท่าน ซึ่งแต่ละข้อ

จะแบ่งระดับความพึงประสงค์ออกเป็น 5 ระดับ ประกอบด้วย

5 หมายถึง	เห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง	เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง	เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง	เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง	เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านลักษณะทางกายภาพ					
1. มีความสูงอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน					
2. มีบุคลิกดี					
3. มีอายุ 25 – 60 ปี					
4. มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง					
5. มีการแต่งกายดี สุภาพ เรียบร้อย					
6. ทำงานได้ทุกพื้นที่					
7. มีทีมงานให้การสนับสนุนระดับผู้นำชุมชน					
8. นโยบายการทำงาน หลักการทำงาน ชัดเจนและเป็นไปได้					

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านลักษณะทางความสามารถ					
9. มีความรู้ สติปัญญา ความเฉลียวฉลาด					
10. มีความสามารถในการพูดในที่สาธารณะ					
11. มีปฏิภาณไหวพริบ					
12. การปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี					
13. มีความสามารถในการสื่อสาร ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้					
14. ความขยันหมั่นเพียร ทุ่มเท กระตือรือร้นในการทำงาน					
15. ความมีเหตุมีผล					
16. ความมีวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
17. การแก้ไขปัญหาให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย					
18. การมีวุฒิการศึกษาสูง (ระดับปริญญาตรีขึ้นไป)					
19. การมีประสบการณ์ด้านการบริหารงาน					
ด้านลักษณะบุคลิกภาพ					
20. การควบคุมอารมณ์และการแสดงออกทางอารมณ์					
21. ความมีจิตใจหนักแน่น สุขุมเยือกเย็น					
22. มีความน่าเชื่อถือ					
23. มีอุปนิสัยเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือผู้อื่น					
24. ความมีการเสียสละ					
25. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี					
26. มีคุณธรรม จริยธรรม					
27. รักษาสิ่งจะ พูดจริงทำจริง มีความรับผิดชอบ					
28. มีความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงาน					
29. มีนิสัยรักการเรียนรู้ แสวงหาความก้าวหน้า					
30. เชื่อมมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข					

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก จ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

***** Method 2 (covariance matrix) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item - Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	121.3000	37.3207	.3137	.7954	
A2	120.6000	36.9379	.2882	.7966	
A3	120.4333	36.8057	.4084	.7917	
A4	120.2333	37.9092	.2226	.7988	
A5	120.5333	37.9126	.1479	.8037	
A6	120.7000	35.8034	.3646	.7932	
A7	120.6333	36.1713	.4600	.7890	
A8	120.7333	36.6851	.3355	.7943	
B9	120.8333	37.3851	.3472	.7944	
B10	120.8333	36.8333	.3290	.7946	
B11	120.4667	35.7747	.4581	.7885	
B12	121.0333	38.5161	.0838	.8059	
B13	120.5333	36.6023	.3558	.7934	
B14	120.5333	37.4299	.3289	.7949	
B15	120.5000	36.6724	.3854	.7923	
B16	120.6667	38.2989	.2303	.7984	
B17	120.4000	38.1793	.1749	.8007	
B18	120.9000	37.0586	.2991	.7960	
B19	120.3000	36.4241	.4639	.7894	
C20	120.2667	37.5816	.2731	.7969	
C21	120.6333	36.9989	.3314	.7946	
C22	120.7333	38.7540	.1779	.7999	
C23	120.8333	38.2126	.1593	.8015	
C24	120.6333	36.3782	.4276	.7904	
C25	120.5000	37.4310	.3174	.7953	
C26	121.2667	37.3057	.3189	.7952	
C27	120.4667	37.6368	.1999	.8007	
C28	120.9333	37.2368	.3503	.7941	
C29	120.7333	37.0299	.3867	.7927	
C30	121.0000	36.2759	.3624	.7931	

Reliability Coefficients 30 items

Alpha = .8011

Standardized item alpha = .8033

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	สมัคร บุษผาสุข
วันเดือนปีเกิด	7 กุมภาพันธ์ 2521
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	171 หมู่ที่ 2 ตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา 30270
ตำแหน่ง	บุคลากร 6ว องค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	องค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา 30270
ประวัติการศึกษา	<p>พ.ศ.2534 ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนท่าเรือวิทยา ตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา</p> <p>พ.ศ.2537 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนกระเบื้องนอก พัทธาคม ตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา</p> <p>พ.ศ.2540 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกระเบื้องนอก พัทธาคม ตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา</p> <p>พ.ศ.2542 โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ต.บางเสร่ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี</p> <p>พ.ศ.2544 รัฐศาสตร์บัณฑิต (ร.บ.) สาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร</p> <p>พ.ศ.2555 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ป.ม) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์</p>